

Bolig- og Næringskreditt AS

ÅRSRAPPORT | 2018

	Side
Nøkkeltall	3
Styrets beretning	4
Resultatregnskap	7
Balanse pr. 31.12.	8
Endring i egenkapital 2017 og 2018	9
Kontantstrømoppstilling	10
Noter	11
NOTE 1 - Regnskapsprinsipper mv	12
NOTE 2 - Kapitaldekning	18
NOTE 3 - Risiko i finansielle instrumenter - kvalitativ beskrivelse	20
NOTE 4 - Risiko i finansielle instrumenter - kvantitativ beskrivelse	23
NOTE 5 - Kontanter og fordringer på kredittinstitusjoner	25
NOTE 6 - Utlån	26
NOTE 7 - Overføring til Sparebank 1 Næringskreditt AS	26
NOTE 8 - Tap og avsetninger på utlån	27
NOTE 9 - Renteinntekter og lignende inntekter	29
NOTE 10 - Rentekostnader og lignende kostnader	29
NOTE 11 - Andre driftsinntekter	29
NOTE 12 - Verdiendring finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi, gevinster og tap	30
NOTE 13 - Lønn og generelle administrasjonskostnader	30
NOTE 14 - Andre driftskostnader	30
NOTE 15 - Pensjonskostnader og -forpliktelser	31
NOTE 16 - Skatt	33
NOTE 17 - Finansielle instrumenter etter kategori	34
NOTE 18 - Virkelig verdi av finansielle instrumenter	35
NOTE 19 - Finansielle derivater	38
NOTE 20 - Motregningsrett finansielle derivater	39
NOTE 21 - Kortsiktige plasseringer i verdipapirer	40
NOTE 22 - Overtatte eiendommer	40
NOTE 23 - Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	40
NOTE 24 - Gjeld til kredittinstitusjoner	40
NOTE 25 - Påløpte kostnader og forskuddsbetalte inntekter	41
NOTE 26 - Ansvarlig lånekapital	41
NOTE 27 - Ansatte og tillitsvalgte låneforhold	41
NOTE 28 - Opplysninger om nærstående parter	42
NOTE 29 - Aksjonærstruktur og aksjekapital	43
NOTE 30 - Foreslått, ikke vedtatt utbytte	43
NOTE 31 - Hendelser etter balansedagen	44
NOTE 32 - Resultatregnskap 4 siste kvartal	44
NOTE 33 - Tillitsvalgte og ledelse	45
NOTE 34 - IFRS 9 Finansielle instrumenter	46
Revisors beretning	49
Vedtekter for Bolig- og Næringskreditt AS	52

Millioner kroner	Referanse	2018	2017
Resultatsammendrag			
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter		172	154
Sum andre driftsinntekter		31	58
Sum inntekter		203	212
Sum andre driftskostnader		51	61
Driftsresultat før tap på utlån		152	151
Tap på utlån		-1	-5
Resultat før skatt		153	156
Beregnet skattekostnad		38	39
Resultat		115	117
Lønnsomhet			
Egenkapitalrentabilitet	1	6,7 %	6,9 %
Rentenetto	2	2,54 %	2,30 %
Kostnadsprosent	3	25,1 %	28,8 %
Balansetall			
Brutto utlån		6 356	6 637
Utlånsvekst (brutto) siste 12 måneder		-4,2 %	-11,8 %
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	4	6 768	6 935
Forvaltningskapital		6 417	6 699
Balansetall inkludert SpareBank1 Næringskreditt AS			
Brutto utlån		10 898	10 784
Utlånsvekst (brutto) siste 12 måneder		1,1 %	-21,6 %
Tap og mislighold			
Tapsprosent utlån	5		
Misligholdte engasjement i % av brutto utlån	6	-0,01 %	-0,07 %
Andre tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån		0,02 %	0,39 %
		1,76 %	1,69 %
Tap og mislighold inkl SpareBank 1 Næringskreditt			
Tapsprosent utlån		-0,01 %	-0,04 %
Misligholdte engasjement i % av brutto utlån		0,01 %	0,24 %
Andre tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån		1,03 %	1,04 %
Soliditet			
Kapitaldekning		48,8 %	39,1 %
Kjernekapitaldekning		38,8 %	30,8 %
Ren kjernekapitaldekning		38,8 %	30,8 %
Kjernekapital		1 735	1 677
Ansvarlig kapital		2 185	2 127
Aksjer			
Resultat per aksje i perioden (hele kroner)		19,17	19,50

Referanse

- 1) Resultat etter skatt i prosent av gjennomsnittlig egenkapital
- 2) Sum rentenetto hittil i år i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital
- 3) Sum driftskostnader i prosent av sum driftsinntekter
- 4) Gjennomsnittlig forvaltningskapital er beregnet som et snitt av kvartalsvis forvaltningskapital og per 01.01. og 31.12
- 5) Tap og mislighold er beregnet i prosent av balansetall eksklusive SpareBank 1 Næringskreditt AS
- 6) Netto tap i prosent av gjennomsnittlig brutto utlån hittil i år

Styrets beretning

Oppsummering av 2018

Tall i parentes gjelder 2017.

I 2018 ble resultatet etter skatt i Bolig- og Næringskreditt AS (BNkreditt) 115 millioner kroner (117 millioner kroner).

Finansieringssituasjonen i BNkreditt er god og selskapet er godt kapitalisert. Per 31. desember 2018 var ren kjernekapital og kjernekapitaldekningen 38,8 prosent (30,8 prosent) og kapitaldekningen 48,8 prosent (39,1 prosent).

Per 31. desember 2018 var misligholdet på 0,02 prosent av brutto utlån (0,39 prosent).

Selskapets forvaltningskapital utgjorde 6,4 milliarder kroner per 31. desember 2018, som er en reduksjon på 0,3 milliarder siste 12 måneder. Brutto utlån var 6,4 milliarder kroner per 31. desember 2018. Det tilsvarer en reduksjon på 0,2 milliarder kroner det siste året. Per 31. desember 2018 var det overført 4,5 milliarder kroner til SpareBank 1 Næringskreditt. Brutto utlån inkludert utlån i SpareBank 1 Næringskreditt er økt med 0,1 milliarder kroner siste år.

Virksomhet, mål og strategi

Innen bedriftsmarkeder er BN Bank-konsernet en kompetent, rask og forutsigbar spesialist. Hoveddelen av bedriftsmarkedsporteføljen er innen finansiering av næringseiendom. Samtidig er en del av konsernets samlede bedriftsmarkedsportefølje knyttet til kortsiktig prosjektfinansiering av bolig- og eiendomsprosjekter i Osloområdet. Denne delen av porteføljen utgjør en mindre andel av konsernets samlede bedriftsmarkedsportefølje, og påvirker ikke BNkreddits portefølje og virksomhet.

BNkreditt vil fortsatt kun gi utlån innenfor 80 prosent av pantets verdi.

Regnskapsprinsipper

BNkreditt avlegger selskapsregnskap i henhold til International Financial Reporting Standards (IFRS).

Årsregnskapet gir et korrekt bilde av konsernets eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat. Forutsetningene for fortsatt drift er til stede og det er lagt til grunn i årsregnskapet.

Resultat for 2018

BNkreditt oppnådde et resultat etter skatt på 115 millioner kroner i 2018 (117 millioner kroner). Høyere rentenetto og lavere kostnader trekker opp, mens lavere verdiendringer og lavere provisjonsinntekter trekker ned resultatet sammenlignet med 2017.

Sum inntekter ble 203 millioner kroner i 2018 (212 millioner kroner).

BNkreditt mottar en provisjon fra SpareBank 1 Næringskreditt for utlånene som er overført. I 2018 har selskapet mottatt 30 millioner kroner i provisjonsinntekter, mot 48 millioner kroner i samme periode i 2017. Provisjonen beregnes som renten på utlånene fratrukket kostnader i SpareBank1 Næringskreditt AS. Kostnadene inkluderer et påslag for den kapital eierne har skutt inn i SpareBank1 Næringskreditt for de utlån BNkreditt har overført. Per 31. desember 2018 utgjorde dette egenkapitalpåslaget 30 millioner kroner før skatt (28 millioner kroner). Høyere egenkapitalpåslag og lavere utlånsvolum i SpareBank 1 Næringskreditt er hovedforklaringen til reduksjonen i provisjonsinntekter.

I 2018 er verdiendringene på finansielle instrumenter positiv med 1 million kroner (positiv med 10 millioner kroner).

Andre driftskostnader ble 51 millioner kroner (61 millioner kroner) i 2018. Selskapet kjøper alle driftstjenester av BN Bank.

I prosent av brutto utlån var misligholdet på 0,02 prosent per 31. desember 2018 (0,39 prosent). Med fradrag for individuelle nedskrivninger utgjorde misligholdte og tapsutsatte engasjementer 91 millioner kroner (1,43 prosent) ved utgangen av 2018. Per 31. desember 2017 var tilsvarende volum 123 millioner kroner (1,85 prosent av brutto utlån). Se note 8 for ytterligere informasjon.

Tap på utlån var -1 millioner kroner (inntektsføring) i 2018, mot -5 millioner kroner (inntektsføring) i 2017.

Balanseutvikling

Per 31. desember 2018 var brutto utlån 6,4 milliarder kroner. Utlån er redusert med 0,2 milliarder kroner siste 12 måneder. Per 31. desember 2018 var 4,5 milliarder kroner i utlån overført til SpareBank 1 Næringskreditt (4,1 milliarder kroner).

Brutto utlån¹ har utviklet seg som følger:

Milliarder kr	31.12.18	31.12.17
BNkreditt	6,4	6,6
SpareBank 1 Næringskreditt	4,5	4,1
Brutto utlån	10,9	10,7

¹ Brutto utlån i BNkreditt og utlån overført til SpareBank 1 Næringskreditt.

Brutto utlån inkludert utlån til SpareBank 1 Næringskreditt er økt med 0,2 milliarder kroner siste 12 måneder.

Samlede tapsavsetninger utgjør 50 millioner kroner per utgangen av 2018 mot 51 millioner kroner per 1.1.2018. Avsetninger etter trinn 1 og trinn 2 utgjør 27 millioner kroner, mens avsetninger etter trinn 3 utgjør 23 millioner kroner.

BNKreditt gir kun utlån innenfor 80 prosent av pantets verdi. For ytterligere å styrke obligasjonseierens interesse i BNKreditt har BN Bank garantert for at BNKreditt skal ha en kapitaldekning og etterstående finansiering fra banken på minimum 20 prosent. Per 31. desember 2018 var kapitaldekningen i BNKreditt 48,8 prosent.

Ved utgangen av desember 2018 hadde BNKreditt 17 millioner kroner i verdipapirinnlån. Det er en reduksjon på 1 million kroner siste 12 måneder. Øvrig rentebærende gjeld består hovedsakelig av gjeld til morbanken.

Forvaltningskapitalen er redusert med 0,3 milliarder kroner i 2018 og var 6,4 milliarder kroner per 31. desember 2018.

Soliditet

BNKreditts ansvarlige kapital utgjorde 2 185 millioner kroner ved utgangen av 2018. Beregningsgrunnlaget var 4 474 millioner kroner på samme tidspunkt. Samlet gir dette en kapitaldekning på 48,8 prosent. Kjernekapital og ren kjernekapital var 1 735 millioner kroner. Dette tilsvarer en kjernekapitaldekning og ren kjernekapitaldekning på 38,8 prosent. Styret anser selskapets soliditet å være god.

Forslag til anvendelse av årsoverskuddet

Styret foreslår at selskapets årsresultat på 115 millioner kroner avgis som utbytte til BN Bank ASA.

Risikostyring

Alle selskap i BN Bank-konsernet har som mål å holde en lav risikoprofil i all virksomhet.

Konsernet har retningslinjer for styring av alle relevante risikoer. dette omfatter risikotoleranse, rammer, valg av metode for overvåking, samt krav til rapportering. De etablerte prinsippene for risikostyring gjelder for hele konsernet. Styret mottar regelmessig statusrapporter på alle relevante risikoer.

BNKreditt fikk i 2. kvartal 2014 tillatelse til å benytte den avanserte IRB-metoden for bedriftsmarkedsengasjement med pant i næringseiendom. I det følgende gis en vurdering av de vesentligste risikoene.

Kredittrisiko

Kredittrisikoen i utlånsporteføljen er en funksjon av to hendelser;

- Manglende betalingsevne hos låntakerne.
- Verdi av den underliggende sikkerheten er ikke tilstrekkelig til å dekke selskapets krav ved eventuelt mislighold og påfølgende realisasjon av pantet.

Begge hendelsene må inntreffe for at det skal kunne oppstå tap.

Konsernets kredittstrategi inneholder mål og rammer for

- Porteføljekvalitet; målt som misligholdssannsynlighet, forventet tap og faktisk mislighold innenfor hver kredittportefølje
- Porteføljekonsentrasjon; antall, størrelse og kvalitet på store engasjement, samt konsentrasjon på arealtypen
- Porteføljeverdi
- Avkastning

Næringseiendom

Innenfor næringseiendom finansieres i all hovedsak ferdig utviklet eiendom, det vil si eiendom som er utleid til en eller flere leietakere. I kredittvurderingen legges det generelt vekt på låntakerens økonomiske stilling, finansielle resultater/kontantstrøm, betalingsvilje, egenkapital og sikkerhetene.

Tapsnivået i BN Kreditt er knyttet til utviklingen i makroøkonomien generelt og utviklingen i eiendomsprisene spesielt.

Risikoklassifisering

Konsernet har et risikoklassifiseringssystem for utlånsengasjementer. Konsernets modeller klassifiserer engasjementene etter sannsynlighet for mislighold og antatt tap ved mislighold. Det benyttes ulike modeller avhengig av hva som vurderes å være de vesentligste risikofaktorene i engasjementet. Modellene bruker ulike kvantitative metoder som simulering og logistisk regresjon sammen med kvalitative vurderinger.

Risikoklassifiseringssystemet og en vurdering av risikoen i utlånsporteføljen, samt kapitaldekningsregelverket, er nærmere beskrevet i notene 2, 3 og 4.

Forventet tap

Konsernets risikoklassifiseringssystem beregner forventet tap på de ulike porteføljene. Forventet tap på utlån uttrykker en forventning om størrelsen på årlige gjennomsnittlige tap over en konjunktursyklus.

Konsernet vil fortsatt ha stor oppmerksomhet på porteføljekvalitet og oppfølging av utsatte engasjementer.

Likviditetsrisiko

Konsernet har overordnede retningslinjer for styring av likviditetsrisiko med blant annet krav til måling, overvåking og oppfølging. Konsernet har et 12 måneders overlevelsesmål i forhold til likviditet. I tillegg har konsernet en beredskapsplan til bruk ved eventuelle likviditetskriser, og rammer for netto finansieringsbehov innenfor gitte tidshorisonter og rammer/mål for andre likviditetsindikatorer.

Markedsrisiko

Konsernet har begrenset eksponering i rente- og valutamarkedene. Konsernets innlån skal ha tilnærmet lik rentebinding som konsernets utlånsportefølje. Eventuelle forskjeller blir utlignet ved bruk av sikringsinstrumenter. På samme måte skal valutarisiko som følge av konsernets inn- og utlån i valuta reduseres med sikringsinstrumenter.

Konsernet har ingen egen aksjeportefølje, og konsernets markedsrisiko oppstår kun som følge av rente- og valutarisiko.

Operasjonell risiko

Konsernets operasjonelle risiko søkes holdt på et lavt nivå gjennom standardisering av produkter og tjenester, en liten og oversiktlig organisasjon med klare ansvarsforhold, samt gode arbeidsprosesser og styringssystemer.

Arbeidsmiljø, organisasjon og samfunnsansvar

Selskapets administrasjon er ansatt i BN Bank og det benyttes konsernfunksjoner i driften av selskapet.

Konsernet har arbeidsmiljø- og samarbeidsutvalg som består av representanter fra ledelsen og funksjonærforening. Det er godt samarbeid mellom ledelsen og de ansatte. Det har ikke vært vesentlige skader eller ulykker i 2018.

Konsernet skal være en arbeidsplass med likestilling mellom kvinner og menn. Det skal ikke forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn.

Konsernet tilstreber å sikre like muligheter for alle, uavhengig av funksjonsevne, og hindre diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne.

BNkreditt benytter ikke produkter eller energikilder i sin virksomhet med betydelige negative konsekvenser for miljøet. Selskapets virksomhet er derfor ikke av en slik karakter at den forurensar det ytre miljøet.

Arbeidsmiljø og organisasjon er beskrevet ytterligere i årsrapporten til BN Bank.

BN Bank har avgitt en redegjørelse om samfunnsansvar som omfatter datterselskapet BNkreditt. Det vises til eget avsnitt om samfunnsansvar i årsrapporten til BN Bank.

Fremtidsutsikter

Innen bedriftsmarked er BN Bank-konsernet en kompetent, rask og forutsigbar spesialist. Hoveddelen av bedriftsmarkedsporteføljen er innen finansiering av næringseiendom og BNkreditt gir kun utlån innenfor 80 prosent av pantets verdi. Volumet i BNkreditt sin utlånsportefølje er redusert gjennom 2018 og styret forventer kun moderat vekst framover.

Styret anser av den grunn at behovet for markedsfinansiering fortsatt vil være lavt.

BNkreditts likviditets- og soliditetssituasjon er god og styret mener at selskapet er godt rustet til å møte ulike markedsscenarioer.

Fra og med 3. kvartal 2014 har selskapet hatt tillatelse til å benytte avansert IRB-metode for foretaksengasjement. Hovedstyret i konsernet har vedtatt en kapitalplan med en målsetting om at ren kjernekapitaldekning for alle selskaper i konsernet skal være det til enhver tid gjeldende regulatoriske krav etter Pilar 1 og Pilar 2 med et tillegg på 0,25 prosentpoeng, dog minst 15 prosent. Per utgangen av 4. kvartal er ren kjernekapitaldekning i BN Kreditt høyere enn målsatt kapital. Styret vil fortløpende vurdere disponering av overskuddskapitalen.

Trondheim, 6. mars 2018

Styret i Bolig- og Næringskreditt AS

Svend Lund
(Leder)

Kjell Fordal
(Nestleder)

Arve Austestad

Kjersti Hovdal

Hege Kristine Kvitsand

Trond Sørås
(Administrerende direktør)

Millioner kroner	Note	2018	2017
Renteinntekter og lignende inntekter	9	284	267
Rentekostnader og lignende kostnader	10	112	113
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter		172	154
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	11	30	48
Andre driftsinntekter	11	0	0
Netto provisjonsinntekter og andre inntekter		30	48
Verdiendring finansielle instrumenter til virkelig verdi, gevinster og tap	12	1	10
Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser		1	10
Lønn og andre personalkostnader	13,15,27,28	22	33
Andre driftskostnader	14	29	28
Sum andre driftskostnader		51	61
Driftsresultat før tap på utlån		152	151
Tap på utlån	8	-1	-5
Driftsresultat etter tap på utlån		153	156
Skattekostnad	16	38	39
Årsresultat		115	117
Oppstilling av andre inntekter og kostnader			
<i>Poster som vil bli reklassifisert til resultat</i>			
Urealisert verdienring utlån til virkelig verdi over OCI		3	0
Skatt		1	0
Andre inntekter og kostnader (etter skatt)		2	0
Totalresultat		117	117

Millioner kroner	Note	2018	2017
Elendeler			
Konter, utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	3,4,5,17,18	2	3
Netto utlån til kunder	3,4,6,7,8,17,18	6 315	6 588
Rentebærende verdipapirer	3,4,17,18,21	93	93
Finansielle derivater	3,4,17,18,19,20	7	15
Sum elendeler		6 417	6 699
Gjeld og egenkapital			
Innlån fra kredittinstitusjoner	3,4,17,18,24	4 127	4 518
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	3,4,17,18,23	17	18
Finansielle derivater	3,4,17,18,19,20	7	16
Ansvarlig lånekapital	3,4,17,18,26	452	451
Avsetninger	25	7	7
Betalbar skatt	16	40	0
Utsatt skatt	16	3	3
Sum gjeld		4 653	5 013
Aksjekapital	29	600	600
Overkurs		1 000	1 000
Annen egenkapital		164	86
Sum egenkapital		1 764	1 686
Sum gjeld og egenkapital		6 417	6 699

Trondheim, 6. mars 2018
Styret i Bollig- og Næringskreditt AS

Svend Lund
(styrets leder)

Kjell Fordal
(nestleder)

Arve Austestad

Hege Kristine Kvitsand

Kjersti Hovdal

Trond Sørås
(administrerende direktør)

Millioner kroner	Aksjekapita I	Overkurs	Annen innskutt egenkapital	Annen egenkapital ¹⁾	Sum egenkapital
Balanse 01.01.17	600	1 000	44	114	1 758
Årets resultat	0	0	0	117	117
Skatteeffekt av vedtatt sirkelkonsernbidrag	0	0	0	-74	-74
Utbetalt utbytte til morselskap	0	0	0	-115	-115
Balanse 31.12.17	600	1 000	44	42	1 686
IFRS 9-effekter avsetning tap på utlån ²⁾	0	0	0	4	4
Reklassifisering av verdipapirer fra VV til AK - IFRS 9 ³⁾	0	0	0	0	0
Balanse 1.1.2018, etter effekter vedrørende IFRS 9	600	1 000	44	46	1 690
Årets resultat	0	0	0	115	115
Avgitt konsernbidrag til mor	0	0	0	-223	-223
Mottatt konsernbidrag fra mor	0	0	0	298	298
Netto verdiendring utlån vurdert til virkelig verdi over OCI	0	0	0	2	2
Utbetalt utbytte til morselskap	0	0	0	-118	-118
Balanse 31.12.18	600	1 000	44	120	1 764

1) Fond for urealisert gevinst inngår i annen egenkapital. Pr. 31.12.18 er det ikke avsatt noe til Fond for urealiserte gevinster, tilsvarende var det heller ingen avsetning pr 31.12.17.

2) Dette er nettoeffekten av endringer i tap på utlån og endringer som følge av vurdering til virkelig verdi på utlån aktuell for overføring til SpareBank 1 Næringskreditt.

3) Forvaltningsporteføljen ble etter IAS 39 klassifisert til virkelig verdi (FVO). Dette forvaltes som en ren likviditetsportefølje som holdes til forfall. Ved overgang til IFRS 9 endrer vi derfor prinsipp til amortisert kost for flytende papirer og sikringsbokføring for fastrentepapirer.

Millioner kroner	2018	2017
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Rente-/provisjonsinnbetalinger og gebyrer fra kunder	354	331
Innbetaling av renter på andre plasseringer	16	44
Utbetaling av renter på andre lån	-29	-152
Inn- /utbetalinger (-) på utlån til kunder	237	874
Inn-/utbetalinger(-) på gjeld til kredittinstitusjoner	-409	-541
Inn-/utbetalinger(-) ved utstedelse og tilbakekjøp av verdipapirer	0	-911
Andre inn-/utbetalinger	-1	87
Utbetalinger til leverandører for varer og tjenester	-34	-33
Utbetalinger til ansatte, pensjoner og sosiale kostnader	-17	-26
Utbetalinger av skatter	0	-42
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	117	-369
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Inn-/utbetalinger(-) på kortsiktige plasseringer i verdipapirer	0	486
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	0	486
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Utbetaling av utbytte/konsernbidrag	-118	-115
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-118	-115
Netto kontantstrøm for perioden	-1	2
Kontanter og fordringer på kredittinstitusjoner pr. 1.1.	3	1
Kontanter og fordringer på kredittinstitusjoner pr. 31.12.	2	3

Noter

	Side
NOTE 1 - Regnskapsprinsipper mv	12
NOTE 2 - Kapitaldekning	18
NOTE 3 - Risiko i finansielle instrumenter - kvalitativ beskrivelse	20
NOTE 4 - Risiko i finansielle instrumenter - kvantitativ beskrivelse	23
NOTE 5 - Kontanter og fordringer på kredittinstitusjoner	25
NOTE 6 - Utlån	26
NOTE 7 - Overføring til Sparebank 1 Næringskreditt AS	26
NOTE 8 - Tap og nedskrivninger på utlån vurdert til amortisert kost	27
NOTE 9 - Renteinntekter og lignende inntekter	29
NOTE 10 - Rentekostnader og lignende kostnader	29
NOTE 11 - Andre driftsinntekter	29
NOTE 12 - Verdiendring finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi, gevinster og tap	30
NOTE 13 - Lønn og generelle administrasjonskostnader	30
NOTE 14 - Andre driftskostnader	30
NOTE 15 - Pensjonskostnader og -forpliktelser	31
NOTE 16 - Skatt	33
NOTE 17 - Finansielle instrumenter etter kategori	34
NOTE 18 - Virkelig verdi av finansielle instrumenter	35
NOTE 19 - Finansielle derivater	38
NOTE 20 - Motregningsrett finansielle derivater	39
NOTE 21 - Kortsiktige plasseringer i verdipapirer	40
NOTE 22 - Overtatte eiendommer	40
NOTE 23 - Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	40
NOTE 24 - Gjeld til kredittinstitusjoner	40
NOTE 25 - Påløpte kostnader og forskuddsbetalte inntekter	41
NOTE 26 - Ansvarlig lånekapital	41
NOTE 27 - Ansatte og tillitsvalgte låneforhold	41
NOTE 28 - Opplysninger om nærstående parter	42
NOTE 29 - Aksjonærstruktur og aksjekapital	43
NOTE 30 - Foreslått, ikke vedtatt utbytte	43
NOTE 31 - Hendelser etter balansedagen	44
NOTE 32 - Resultatregnskap 4 siste kvartal	44
NOTE 33 - Tillitsvalgte og ledelse	45
NOTE 34 - IFRS 9 Finansielle instrumenter	46

NOTE 1 REGNSKAPSPRINSIPPER M.V.**Informasjon om selskapet**

Bolig- og Næringskreditt AS (BNkreditt) er et aksjeselskap, stiftet og hjemmehørende i Norge, og med forretningskontor i Trondheim. Selskapet har i tillegg avdelingskontor i Oslo. Kredittforetaket inngår i BN Bank-konsernet. Kredittforetaket kan innenfor rammene av vedtektene og den lovgivning som til enhver tid gjelder, utføre alle forretninger og tjenester som det er vanlig eller naturlig at kredittforetak utfører.

Grunnlag for utarbeidelse av regnskapet

BNkreditt avlegger selskapsregnskap for 2018 i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS) som godkjent av EU.

Nye og endrede standarder tatt i bruk i konsernet med ikrafttredelse i 2018

I 2018 har følgende nye eller endrede IFRS'er eller IFRIC-fortolkninger trådt i kraft med virkning for konsernets årsregnskap:

IFRS 9 Finansielle instrumenter

IFRS 9 Finansielle instrumenter har erstattet IAS 39 Finansielle instrumenter – innregning og måling. IFRS 9 omhandler innregning, klassifisering, måling og fraregning av finansielle eiendeler og forpliktelser samt sikringsbokføring.

IFRS 9 benyttes fra og med 1. januar 2018, sammenligningstallene for 2017 er utarbeidet i henhold til IAS 39. Nedenfor er prinsipper for IFRS 9 og IAS 39 beskrevet i egne avsnitt.

For øvrig er det ingen andre IFRS'er eller IFRIC-fortolkninger som ikke er trådt i kraft som forventes å ha en vesentlig påvirkning på regnskapet.

IFRS 15 - Driftsinntekter fra kontrakter med kunder

IASB og FASB har gitt ut en ny, felles standard for inntektsføring, *IFRS 15 Revenue from Contracts with Customers*. Standarden erstatter alle eksisterende IFRS- og US GAAP-krav for inntektsføring og trådte i kraft 1. januar 2018. Standarden hadde ingen effekt for BN kreditt ved ikrafttredelse og forventes ikke å ha fremtidige effekter.

**Nye eller reviderte IFRS'er eller IFRIC-
fortolkninger som er godkjent, men ikke er trådt i
kraft for 2018- regnskapet**

Nedenfor er en beskrivelse av standarder og fortolkninger som er vedtatt frem til tidspunkt for avleggelse av regnskapet, men hvor ikrafttredelsestidspunkt er frem i tid.

IFRS 16 – Leasing

IASB publiserte i januar 2016 regnskapsstandarden IAS 16 – Leasing. Standarden opphever, for leietakere, det tradisjonelle skillet

mellom operasjonelle og finansielle leieavtaler. Standarden vil i større grad medføre balanseføring av leieobjekter ("bruksrettseiendel") og tilhørende balanseføring av fremtidige leieutgifter. For BNkreditt er regnskapsstandarden vurdert å ha ingen effekt, da alle leieavtaler ligger i morselskapet BN Bank.

Forøvrig er det ingen andre IFRS'er eller IFRIC-fortolkninger som ikke er trådt i kraft som forventes å ha en vesentlig påvirkning på regnskapet

Sammenligningstall

Alle beløpsmessige størrelser i resultat, balanse, kontantstrøm og tilleggsopplysninger er angitt med ett års sammenligningstall. Sammenligningstall er utarbeidet basert på de samme prinsipper som tall for siste periode, med unntak av endringer som følge av implementering av IFRS 9 med virkning fra 1. januar 2018. Viser til note 34 for en nærmere beskrivelse av dette.

**Skjønnsmessige vurderinger, estimater og
forutsetninger**

Ved anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper har selskapets ledelse på enkelte områder utøvd skjønn og lagt til grunn antagelser om fremtidige hendelser som grunnlag for regnskapsføringen. Det vil naturlig nok være en iboende usikkerhet knyttet til regnskapsposter som bygger på bruk av skjønn og forutsetninger om fremtidige hendelser. Ved utøvelse av skjønn og fastsettelse av forutsetninger om fremtidige hendelser vil ledelsen se hen til tilgjengelig informasjon på balansedagen, historisk erfaring med lignende vurderinger, samt markedets og tredjeparters vurdering av de aktuelle forholdene. Selv om ledelsen legger til grunn sitt beste skjønn og bygger på de beste estimater som er tilgjengelig, må man påregne at faktiske utfall i enkelte tilfeller kan avvike vesentlig fra det som legges til grunn for regnskapsføringen. Poster som inneholder vesentlige estimater er nærmere omtalt nedenfor.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter

Virkelig verdi av finansielle instrumenter er til dels beregnet basert på forutsetninger som ikke er observerbare i markedet. Dette gjelder særlig ved fastsettelse av relevant påslag for kredittrisiko ved virkelig verdifastsettelse for fastrentepapirer i form av innlån, utlån og verdipapirer utstedt av andre. Ledelsen har i slike tilfeller basert sine vurderinger på den informasjon som er tilgjengelig i markedet kombinert med beste skjønn. Slik informasjon vil blant annet være kredittvurderinger gjennomført av andre kredittinstitusjoner.

Avsetning til tap på utlån

Avsetning til tap på utlån beregnes basert på modeller tilpasset IFRS 9. Se nærmere beskrivelse under avsnittet «Finansielle instrumenter».

Regnskapsprinsipper

Finansielle instrumenter

Klassifisering og måling

Finansielle eiendeler

Etter IFRS 9 skal finansielle eiendeler klassifiseres i tre målekategorier: virkelig verdi med verdiendring over resultatet, virkelig verdi med verdiendringer over andre inntekter og kostnader (OCI) og amortisert kost. For finansielle eiendeler skilles det mellom gjeldsinstrumenter, derivater og egenkapitalinstrumenter, hvor gjeldsinstrumenter er alle finansielle eiendeler som ikke er derivater eller egenkapitalinstrumenter.

Finansielle eiendeler som er gjeldsinstrumenter

Gjeldsinstrumenter med kontraktsfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell med formål å motta kontraktsmessige kontantstrømmer skal måles til amortisert kost. Instrumenter med kontraktsfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell både for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og for salg, skal måles til virkelig verdi med verdiendringer over OCI, med renteinntekt, valutaomregningseffekter og eventuelle nedskrivninger presentert i det ordinære resultatet. Verdiendringer ført over OCI skal reklassifiseres til resultatet ved salg eller annen avhendelse av eiendelene. Øvrige gjeldsinstrumenter skal måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Dette gjelder instrumenter med kontantstrømmer som ikke bare er betaling av normal rente og hovedstol, og instrumenter som holdes i en forretningsmodell hvor formålet i hovedsak ikke er mottak av kontraktsfestede kontantstrømmer.

Instrumenter som i utgangspunktet skal måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over OCI kan utpekes til måling til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet dersom dette eliminerer eller vesentlig reduserer et regnskapsmessig misforhold.

Viser til Note 34 og tabellen under avsnitt "Klassifisering" for en nærmere beskrivelse av vår klassifisering etter IFRS 9.

Derivater og investeringer i egenkapitalinstrumenter

Alle derivater skal i utgangspunktet måles til virkelig verdi med verdiendring i resultatet, men derivater som er utpekt som sikringsinstrumenter skal regnskapsføres i tråd med prinsippene for sikringsbokføring. Investeringer i egenkapitalinstrumenter skal måles i balansen til virkelig verdi. Verdiendringer skal som hovedregel føres i det ordinære resultatet, men et egenkapitalinstrument, som ikke er holdt for handelsformål og som ikke er et betinget vederlag etter en virksomhetsoverdragelse, kan utpekes som målt til virkelig verdi med verdiendringer over OCI.

Finansielle forpliktelser

For finansielle forpliktelser som er bestemt regnskapsført til virkelig verdi over resultatet skal endringer i verdien som skyldes selskapets egen kredittrisiko innregnes i OCI, med mindre innregningen i OCI skaper eller forsterker et regnskapsmessig misforhold.

Sikringsbokføring

Etter IFRS 9 skal sikringseffektiviteten knyttes opp mot ledelsens risikostyring. Standarden oppstiller flere kvalitative krav, herunder at det skal være en økonomisk sammenheng mellom sikringsinstrument og sikringsobjekt, og at kredittrisiko ikke skal dominere verdiendringene til sikringsinstrumentet. Det er tilstrekkelig med en prospektiv (fremadskuende) effektivitetstest. Sikringsdokumentasjon kreves fortsatt.

Tapsavsetning utlån

Etter IFRS 9 skal tapsavsetningene innregnes basert på forventet kredittap (ECL). Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler i IFRS 9 gjelder for finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over OCI, og som ikke hadde inntrufne tap ved første gangs balanseføring. I tillegg er også lånetilsagn, finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet og leieavtalefordringer omfattet.

Målingen av avsetningen for forventet tap i den generelle modellen avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden første gangs balanseføring. Ved førstegangs balanseføring og når kredittrisikoen ikke har økt vesentlig etter førstegangs balanseføring skal det avsettes for 12-måneders forventet tap. 12-måneders forventet tap er det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til begivenheter som inntreffer de første 12 månedene. Hvis kredittrisikoen har økt vesentlig etter førstegangsinnregning skal det avsettes for forventet tap over hele levetiden. Forventet kredittap er beregnet basert på nåverdien av alle kontantstrømmer over gjenværende forventet levetid, dvs. forskjellen mellom de kontraktsmessige kontantstrømmer i henhold til kontrakten og den kontantstrømmen som banken forventer å motta, diskontert med effektiv rente på instrumentet.

I tillegg til den generelle modellen er det egne prinsipper for utstedte, herunder reforhandlede lån som behandles som nye, og kjøpte lån hvor det er påløpt kredittap ved førstegangs balanseføring. For disse skal det beregnes en effektiv rente som hensyntar forventet kredittap, og ved endringer i forventede kontantstrømmer skal endringen diskonteres med den opprinnelig fastsatte effektive renten og resultatføres. For disse eiendelene er det derved ikke behov for å overvåke hvorvidt det har vært en vesentlig økning i kredittrisiko etter førstegangs balanseføring da forventet tap over hele levetiden uansett skal hensyntas.

For kundefordringer uten vesentlige finansieringskomponenter skal en forenklet modell benyttes, der det avsettes for forventet tap over hele levetiden fra førstegangs balanseføring.

Nærmere beskrivelse av bankens nedskrivningsmodell

Tapsanslaget skal lages kvartalsvis, og vil bygge på data i datavarehuset som har historikk over konto- og kundedata for hele kredittporteføljen. Tapestimaten vil bli beregnet basert på 12 måneders og livslang sannsynlighet for mislighold (probability of default – PD), tap ved mislighold (loss given default – LGD) og eksponering ved mislighold (exposure at default – EAD).

Datavarehuset inneholder historikk for observert PD og observert LGD. Dette vil danne grunnlag for å lage gode estimater på fremtidige verdier for PD og LGD. I tråd med IFRS 9 grupperer banken sine utlån i tre trinn.

Trinn 1:

Dette er startpunkt for alle finansielle eiendeler omfattet av den generelle tapsmodellen. Alle eiendeler som ikke har vesentlig høyere kredittrisiko enn ved førstegangsinnregning får en avsetning for tap som tilsvarer 12 måneders forventet tap. I denne kategorien ligger alle eiendeler som ikke er overført til trinn 2 eller 3.

Trinn 2:

I trinn 2 i tapsmodellen er eiendeler som har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko siden førstegangsinnregning, men hvor det ikke er objektive bevis på tap. For disse eiendelene skal det avsettes for forventet tap over levetiden. I denne gruppen finner vi kontoer med vesentlig grad av kredittforverring, men som på balansedato tilhører kunder som er klassifisert som friske. Når det gjelder avgrensning mot trinn 1, definerer banken vesentlig grad av kredittforverring ved å ta utgangspunkt i hvorvidt et engasjements beregnede misligholdssannsynlighet (PD) har økt vesentlig. For bedriftsmarkedslån tilsier dette en økning på minst 2 risikoklasser og PD er høyere enn 4. Videre vil også lån som er misligholdt over 30 dager overføres til trinn 2.

Trinn 3:

I trinn 3 i tapsmodellen er eiendeler, som har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko siden innvilgelse og hvor det er objektive bevis på tap på balansedato. For disse eiendelene skal det avsettes for forventet tap over levetiden. Dette er eiendeler som under gjeldende regelverk defineres som misligholdte og nedskrevne. Viser til avsnittet «Kredittrisiko» i note 4 for en nærmere beskrivelse av vurderinger rundt objektive bevis.

Misligholdte lån

Misligholdte lån defineres som lån hvor låneavtalen ikke er overholdt og dette ikke skyldes normale forsinkelser eller andre tilfældige forhold hos lånekunden. Lån som ikke er betjent 90 dager etter terminforfall, anses i alle tilfeller som misligholdt. Tapsutsatte engasjementer hvor det er åpnet konkurs- eller gjeldsforhandlinger, iverksatt rettslig inkasso, utpanting er foretatt, utlegg er tatt eller hvor andre forhold som svikt i likviditet eller soliditet eller brudd på øvrige klausuler i låneavtaler med banken, defineres også som misligholdte. Reforhandlede lån behandles som tapsutsatte lån ettersom dette er lån som ellers kunne blitt misligholdt.

Konstaterte tap

Konstaterte tap på engasjementer er tap som regnes som endelige og bokføres som konstaterte tap. Dette omfatter tap hvor konsernet har mistet sitt krav overfor debitor ved konkurs, ved stadfestet akkord, ved utleggsforretning som ikke har ført frem, ved rettskraftig dom og ved gjeldsettergivelse. Dette gjelder også i de tilfeller banken på annen måte har innstilt inndrivelse eller gitt avkall på deler av eller hele engasjementer.

Fastrenteutlån

Fastrenteutlån balanseføres til virkelig verdi med verdiendringer over resultat. I BNkreditt vil man ved verdsettelse av utlån til virkelig verdi beregne en kundespesifikk margin på hvert enkelt kundeengasjement, og denne margin inngår i alle senere verdsettelsler slik at det som ellers kunne gitt opphav til en dag en gevinst eller et dag en tap vil amortiseres over hele utlånets løpetid. Ved vurdering til virkelig verdi kommer tap til uttrykk gjennom endringer i kredittrisikopåslag i diskonteringsrentene, samt gjennom justeringer av forventede kontantstrømmer som ligger til grunn for neddiskontering.

De objektive bevis om verdifall som danner grunnlag for nedskrivning av lån til amortisert kost, er de samme typer av hendelser som danner grunnlag for endrede vurderinger av kredittrisiko og forventede kontantstrømmer ved virkelig verdiberegninger for lån vurdert til virkelig verdi. Tap knyttet til utlån vurdert til virkelig verdi er presentert under tap på utlån.

Innregning og fraregning av finansielle eiendeler og forpliktelser

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes på handledagen, det vil si tidspunktet banken blir part i instrumentenes kontraktsmessige betingelser.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettighetene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen er utløpt, eller når rettighetene til kontantstrømmene fra eiendelen er overført på en slik måte at risiko og avkastning knyttet til eierskapet i det alt vesentlige er overført.

Finansielle forpliktelser fraregnes når de kontraktsmessige betingelsene er innfridd, kansellert eller utløpt.

Modifiserte eiendeler og forpliktelser

Dersom det gjøres modifiseringer eller endringer i vilkårene til en eksisterende finansiell eiendel eller forpliktelse behandles instrumentet som en ny finansiell eiendel dersom de reforhandlede vilkårene er vesentlig forskjellig fra de gamle vilkårene. Dersom vilkårene er vesentlig forskjellig fraregnes den gamle finansielle eiendelen eller forpliktelsen, og en ny finansiell eiendel eller forpliktelse innregnes. Generelt vurderes et utlån til å være en ny finansiell eiendel dersom det utstedes ny lånedokumentasjon, samtidig som det foretas ny kredittprosess med fastsettelse av nye lånevilkår.

Dersom det modifiserte instrumentet ikke vurderes å være vesentlig forskjellig fra det eksisterende instrumentet, anses instrumentet regnskapsmessig å være en videreføring av det eksisterende instrumentet. Ved en modifisering som regnskapsføres som en videreføring av eksisterende instrument, diskonteres de nye kontantstrømmene med instrumentets opprinnelige effektive rente og eventuell forskjell mot eksisterende balanseført beløp resultatføres.

Motregning og nettopresentasjon

Finansielle eiendeler og forpliktelser skal motregnes og presenteres netto i balansen når det er en ubetinget motregningsrett som kan

håndheves og en har til hensikt å gjøre opp netto eller realisere eiendelen og gjøre opp forpliktelsen samtidig.

Finansielle instrumenter – Klassifisering av påløpte renter

Påløpte renter vises gjennomgående sammen med verdien av de tilhørende finansielle instrumenter, både for innlån, utlån, derivater og rentepapirer emittert av andre. For innlån og utlån gjelder denne klassifiseringen uavhengig av om instrumentet er vurdert til amortisert kost eller virkelig verdi.

IAS 39 – Finansielle instrumenter (gjeldende for 2017-tallene)

Tilordning til ulike kategorier mv

Finansielle instrumenter vil ved første gangs balanseføring tilordnes en kategori av finansielle instrumenter som beskrevet i IAS 39. De ulike kategoriene som er definert i IAS 39 og er aktuelle for BNkreditt, er til virkelig verdi med verdiendring over resultat, tilgjengelig for salg og lån, fordringer og øvrige forpliktelser til amortisert kost.

Innenfor kategorien *virkelig verdi med verdiendring over resultat* kan tilordning til kategorien være pliktig, eller tilordning kan skje frivillig dersom nærmere angitte kriterier er oppfylt. I BNkreditt vil alle derivater være pliktig vurdert til virkelig verdi med verdiendring over resultat. I tillegg vil alle fastrentepapirer i bankporteføljen pekes ut som til virkelig verdi over resultat, herunder egne utstedte verdipapirer og innskudd og utlån med faste renter. I denne sammenheng regnes alle papirer som har fast rente i hele papirets løpetid, som fastrentepapirer. Papirer som har faste renter på rullerende basis, regnes ikke som fastrentepapirer. Fastrentepapirer pekes ut som til virkelig verdi over resultat for å unngå det som ellers ville bli en regnskapsmessig asymmetri gjennom at tilhørende rentesikringsinstrumenter er innregnet til virkelig verdi. Ved at man ved virkelig verdiinnregning unngår de vesentligste deler av denne regnskapsmessige asymmetri, anser man kriteriene for å kunne innregne instrumentene til virkelig verdi som oppfylte.

Alle finansielle instrumenter i forvaltningsporteføljen som ikke er derivater, pekes ut som til virkelig verdi over resultat. Utpeking skjer med utgangspunkt i at dette er papirer som følges opp og styres på basis av virkelig verdi. Det foreligger en dokumentert investeringsstrategi for forvaltningsporteføljen. Forvaltningsporteføljen er bankens likviditetsreserve og skal investeres i rentepapirer med lav risiko og god likviditet. Etter at hensynet til verdipapirenes likviditet og forvaltningsporteføljen risiko er oppfylt, er målet best mulig bidrag til bankens rentenetto. Resultatet av forvaltningsporteføljen rapporteres til ledelsen på månedlig basis.

Finansielle instrumenter, andre enn de som er vurdert til virkelig verdi med verdiendring over resultat og tilgjengelig for salg til virkelig verdi med verdiendring mot andre inntekter og kostnader, vil innregnes til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode.

Alle finansielle instrumenter innregnes første gang på handelsdato for instrumentet (og ikke på oppgjørsmåned).

Finansielle instrumenter som vurderes til sikringsbokføring

Konsernet anvender verdisikring på utstedte verdipapirer og tilhørende sikringsinstrument. Konsernet vurderer og dokumenterer sikringens effektivitet, både ved første gangs klassifisering og på løpende basis. Ved verdisikring blir sikringsinstrumentet regnskapsført til virkelig verdi og sikringsobjektet regnskapsført til virkelig verdi for den sikrede risikoen, og endringer i disse verdiene fra inngående balanse blir resultatført.

Dersom sikringsforholdet avbrytes eller tilstrekkelig sikringseffektivitet ikke kan verifiseres, amortiseres verdiendring tilknyttet sikringsobjektet over gjenværende løpetid.

Utlån, tap og avsetninger for tap på utlån vurdert til amortisert kost

Konsernet balansefører utlån til virkelig verdi med tillegg av direkte kostnader på etableringstidspunktet. I kostpris inngår utlånets hovedstol, gebyrer og eventuelle direkte kostnader.

I senere perioder vurderes disse utlånene til amortisert kost, og renteinntekter inntektsføres etter effektiv rentes metode. Den effektive rentesatsen er den renten som neddiskonterer lånets kontantstrømmer over forventet løpetid til lånets amortiserte kost på etableringstidspunktet. Effektiv rentes metode innebærer også at det foretas inntektsføring av renter av engasjement som er nedskrevet. For slike lån inntektsføres internrenten på etableringstidspunktet korrigert for renteendringer frem til tidspunktet for nedskrivning. Det inntektsføres renter basert på lånets nedskrevne verdi.

Nedskrivning for tap foretas når det foreligger objektive bevis for at et utlån eller en gruppe av utlån har verdifall. Nedskrivningen beregnes som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer neddiskontert med effektiv rente.

I resultatregnskapet består posten tap på utlån av konstaterte tap, endringer i nedskrivninger på lån og avsetninger på garantier, samt inngang på tidligere avskrevne fordringer.

Finansielle derivater

Finansielle derivater vurderes pliktig til virkelig verdi med verdiendring over resultat. Slike finansielle instrumenter utgjør for BNkredits del valutaterminer, FRA-kontrakter, rentebytteavtaler og kombinerte rente- og valutabytteavtaler.

Obligasjoner og sertifikater – generelt

Obligasjoner/sertifikater emittert av andre består av forvaltningsporteføljen og beholdning anskaffet som økonomisk sikring mot renterisiko på innlånssiden. For egne obligasjoner/sertifikater skilles det mellom oppkjøp for refinansieringsformål og kjøp/salg av egne obligasjoner i forbindelse med markedspleie.

Obligasjoner og sertifikater – Klassifisering

Obligasjoner og sertifikater emittert av andre er hovedsakelig klassifisert som kortsiktige plasseringer i verdipapirer. Obligasjonslån hvor beslutningen om å erverve obligasjonene er foretatt på bakgrunn av ordinære utlånskriterier, er klassifisert som utlån. Den regnskapsmessige behandling er dermed analog med ordinære utlån. Egne obligasjoner/sertifikater går til fradrag i henholdsvis obligasjons- og sertifikatgjelden.

Obligasjoner og sertifikater – Verdsattelse av**forvaltningsportefølje**

Obligasjoner og sertifikater som inngår i forvaltningsportefølje, er frivillig klassifisert som til virkelig verdi med verdiendringer mot resultat.

Obligasjoner og sertifikater – Gevinst- / tapsberegning

Ved beregning av gevinst/tap ved salg av obligasjoner og sertifikater blir inngangsverdien fastsatt til veid gjennomsnittlig inntakskost for hele beholdningen av angjeldende obligasjon/sertifikat.

Finansielle garantier

Finansielle garantier vurderes til virkelig verdi med verdiendring over resultat. Ved kontraktsetablering måles provisjonen for hele kontraktperioden. Garantien inntektsføres i takt med opptjening, og presenteres under linjen "Andre driftsinntekter".

Finansielle instrumenter som vurderes til virkelig verdi

Finansielle instrumenter som omsettes i et aktivt marked, verdsettes til observerte markedspriser. Finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked, verddivurderes ved bruk av verdsettelsesteknikker. Verdsettelsesteknikker baserer seg på nylig inngåtte transaksjoner mellom uavhengige parter, referanse til instrumenter med tilnærmet samme innhold eller diskonterte kontantstrømmer. Verdsettelse baserer seg så langt som mulig på eksternt observerte parameterverdier. Alle utlån og innskudd som er vurdert til virkelig verdi, er vurdert på basis av diskonterte kontantstrømmer.

Der verdsettelse av finansielle instrumenter til virkelig verdi skjer ved bruk av verdsettelsesteknikker, vil verdsettelse potensielt kunne gi opphav til en gevinst eller et tap dag en dersom virkelig verdi i henhold til verdsettelsesmodell avviker fra transaksjonspris. Slike gevinster og tap kan ikke innregnes i resultatregnskapet dag en. I BNkreditt vil man ved verdsettelse av utlån til virkelig verdi beregne en kundespesifikk margin på hvert enkelt kundeengasjement, og denne margin inngår i alle senere verdsettelse slik at det som ellers kunne gitt opphav til en dag en gevinst eller et dag en tap vil amortiseres over hele utlånets løpetid. For innlån og papirer i forvaltningsportefølje kontrolleres resultat av verdsettelse mot transaksjonspris, og ved ikke uvesentlige avvik vil det beregnes et spesifikt tillegg i diskonteringsrenten pr kontrakt som tillegges diskonteringsrenten i alle senere verdsettelse slik at "dag en gevinst" eller et "dag en tap" amortiseres over hele papirets løpetid.

Øvrige regnskapsprinsipper**Inntekts- og kostnadsføring**

Renter fra utlån med flytende renter, inkludert utlån med rullerende rentebinding, inntektsføres over utlånets løpetid med lånets effektive rente. Gebyrer og provisjoner inngår i beregningen av effektiv rente. Renter (nominelle) fra fastrenteutlån inntektsføres som renteinntekter etter hvert som de opptjenes, samt at endringer i virkelig verdi av forventede fremtidige kontantstrømmer resultatføres over linje for verdiendringer av finansielle instrumenter til virkelig verdi.

Renter (nominelle) fra finansielle instrumenter målt til virkelig verdi inntektsføres eller kostnadsføres etter hvert som de opptjenes.

Renter fra finansielle derivater som inngår i sikringsbokføring klassifiseres sammen med rentene på sikringsobjektet under rentekostnader.

Renter fra finansielle derivater som sikrer fastrenteutlån eller fastrente innlån som frivillig føres til virkelig verdi, klassifiseres sammen med rentene på de underliggende objektene under rentekostnader.

Provisjoner, gebyrer og lignende som ikke inngår i effektiv renteberegning for innlån eller utlån, resultatføres etter hvert som de opptjenes som inntekter eller påløper som kostnader.

Valuta

Inntekter og kostnader i utenlandsk valuta er omregnet til norske kroner etter kursene på transaksjonstidspunktet.

Balanseposter i utenlandsk valuta er i det vesentlige sikret ved tilsvarende poster på motsatt side i balansen eller ved gjennomføring av sikringshandler. Valutaterminer benyttes kun som sikringsforretninger og inngås for å sikre identifiserte poster. Eiendeler og gjeld i fremmed valuta er omregnet til norske kroner etter bankenes midtkurser for valuta på balansedagen. Valutaterminer er vurdert til virkelig verdi med verdiendringer over resultat.

Overtatte eiendommer

Eiendommer som er overtatt ved inndrivelse av misligholdte engasjementer, og hvor BNkreditt ikke tar sikte på å beholde eiendommen til varig eie eller bruk, presenteres på egen linje i balansen. Overtatte eiendommer er på overtakelsestidspunktet vurdert til det laveste av overtakelseskost og antatt realisasjonsverdi. Ved senere regnskapsavleggelser vurderes eiendommene til det laveste av denne anskaffelseskost og antatt realisasjonsverdi på balansedagen. Gevinst/tap ved salg av overtatte eiendommer føres under tap på utlån ettersom det er en nær tilknytning mellom den overtatte eiendommen og opprinnelig utlån. Når det vedtas en plan for avhendelse av overtatte eiendommer, vil eiendommene presenteres på egen linje i balansen som holdt for salg.

Overføring av utlån

BNkreditt har inngått avtale om juridisk salg av utlån med høy sikkerhet og pant i fast eiendom til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS. I tråd med forvaltningsavtale mellom BNkreditt og kredittforetakene, forestår BNkreditt forvaltning av utlånene og opprettholder kundekontakten. BNkreditt mottar et vederlag i form av provisjon for de plikter som følger med forvaltning av utlånene. Det foreligger en gjenværende involvering knyttet til overførte utlån ved mulig begrenset avregning av tap mot provisjon. Kredittforetakene kan under forvaltningsavtalen med BNkreditt foreta videresalg av utlån som er kjøpt fra BNkreditt samtidig som BNkreditts rett til å forvalte kundene og motta provisjon følger med. BNkreditt har beregnet det beløp som knytter seg til gjenværende involvering som svært liten og BNkreditt har ut fra en vesentlighetsvurdering ikke regnskapsført noe beløp for gjenværende involvering i de overførte utlånene.

Det vises til beskrivelse i note 7.

Pensjonskostnader og – forpliktelser

Konsernet har gått over til innskuddsbasert pensjonsordning fra 1.1.2017 for alle ansatte. Selskapet har et par usikrede ordninger som løper over drift, og som innregnes som ytelsesbasert ordning. Pensjonsordningene er generelt finansiert gjennom innbetalinger til forsikringsselskaper.

Ved innskuddsplaner betaler selskapet inn faste bidrag til et forsikringsselskap. Selskapet har ingen rettslige eller selvpålagte forpliktelser til å skyte inn ytterligere midler dersom det viser seg at det ikke er tilstrekkelige midler til å betale alle ansatte de ytelser som er knyttet til deres opptjening i denne eller tidligere perioder. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad, i takt med at plikten til å betale innskudd påløper. Forskuddsbetalte innskudd føres som en eiendel i den grad innskuddet kan refunderes eller redusere fremtidige innbetalinger.

Pensjonsordninger som ikke er innskuddsplaner, er ytelsesplaner. Typisk er en ytelsesplan en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av en eller flere faktorer slik som alder, antall år i selskapet og lønn. Nåverdi av innregnede pensjonsforpliktelser avhenger av fastsettelse av økonomiske og aktuarmessige forutsetninger. Endring i slike forutsetninger vil medføre endringer i innregnede beløp for pensjonsforpliktelsene og pensjonskostnaden. Diskonteringsrente er fastsatt med utgangspunkt i obligasjoner med fortrinnsrett slik denne fremkommer på balansedagen. Andre viktige forutsetninger for pensjonsforpliktelsene er årlig lønnsvekst, årlig regulering av pensjoner og forventet G-regulering. For slike forutsetninger og for avkastning og diskonteringsrente vil man se hen til veiledninger og anbefalinger som er tilgjengelig på balansedagen. For demografiske forutsetninger vil estimater og skjønn bygge på erfaringsmateriale tilgjengelig hos aktuarer.

Skatt

Skatt periodiseres som en kostnad uavhengig av betalingstidspunktet. Skattekostnaden reflekterer således årets og fremtidig betalbar skatt som følge av årets aktivitet. Skatt som ventes utlignet på årets resultat, inngår i årets skattekostnad og benevnes betalbar skatt.

Utsatt skatt beregnes på bakgrunn av forskjeller mellom rapporterte skattemessige og regnskapsmessige resultater som vil utlignes i fremtiden. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller innenfor samme tidsintervall vurderes mot hverandre. Eventuelle netto utsatt skattefordel føres opp som en eiendel i balansen når det er sannsynlig at de skattereduserende forskjellene vil kunne realiseres.

Presentasjon av utbytte

Foreslått utdeling av utbytte presenteres som egenkapital inntil endelig vedtak av utdelingen har funnet sted. Utdeling presenteres deretter som avsatt utbytte inntil utbetaling av utbytte skjer.

Avsetninger, betingede eiendeler og betingede forpliktelser

Det innregnes en avsetning bare når det er en eksisterende plikt (juridisk eller faktisk) som er resultat av en tidligere hendelse, det er sannsynlig at en strøm av ressurser som omfatter økonomiske fordeler ut fra foretaket, vil kreves for å gjøre opp plikten, og det kan foretas et pålitelig estimat av forpliktelsesbeløpet. Avsetninger innregnes med det beløp som er uttrykk for beste estimat av de utgifter som kreves for å gjøre opp den eksisterende plikten på balansedagen. Dersom vesentlig, tas det hensyn til tidsverdien av penger ved beregning av avsetningens størrelse.

Det foretas ingen innregning av betingede eiendeler eller betingede forpliktelser.

Konter

I linje for konter inngår innskudd og fordringer hos kredittinstitusjoner og sentralbanker.

Kontantstrømoppstillingen presenteres ved bruk av den direkte metode, som gir opplysninger om vesentlige klasser av inn- og utbetalinger.

Segmentrapportering

Driftssegmenter på konsernnivå rapporteres på samme måte som ved intern rapportering til selskapets øverste beslutningstaker. Selskapets øverste beslutningstaker, som er ansvarlig for allokering av ressurser til og vurdering av inntjening i driftssegmentene, er blitt identifisert som konsernledelsen.

NOTE 2 KAPITALDEKNING**Prosess for vurdering av kapitalbehov**

BN Bank har etablert en strategi og prosess for risikostyring og vurdering av kapitalbehov og hvordan dette kan opprettholdes. Samlebetegnelsen for dette er ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process). Vurderingen av kapitalbehovet inkluderer størrelse, sammensetning og fordeling av den ansvarlige kapitalen tilpasset nivået på de risikoer som banken er eller kan bli utsatt for. Vurderingene er risikobaserte og fremoverskuende.

Risikoområder som vurderes i tillegg til Pilar 1 risikoene, er konsentrasjonsrisiko i kredittporteføljen, rente-, valuta- og spreadrisiko i bankporteføljen, likviditetsrisiko, forretningsmessig risiko, eierrisiko, omdømmerisiko, compliance-risiko, strategisk risiko og system risiko. ICAAP har ikke oppmerksomhet på kun én metode eller ett tall, men presenterer et sett med vurderinger og beregninger basert på ulike forutsetninger.

Kapitalvurderingene for BNkreditt er en del av de samlede kapitalvurderingene styret i BN Bank gjør for hele BN Bank konsernet. Vurderingene er gjennomført for 2018 med tilhørende rapportering til Finanstilsynet. Bankens kapital- og likviditetssituasjon er svært solid. Selskapets kredittisiko er på samme nivå som i fjor og styring og kontroll vurderes som tilfredsstillende. Det er styrets oppfatning at selskapet er tilstrekkelig kapitalisert i forhold til selskapets risikonivå.

Regelverk*Generelt*

Med hjemmel i Finansforetaksloven § 14-1 stilles det et minstekrav til kapitaldekning i finansinstitusjoner:

- 4,5 prosent i ren kjernekapitaldekning
- 6,0 prosent i kjernekapitaldekning
- 8,0 prosent i ansvarlig kapital

Krav til beregningsgrunnlaget er fastsatt i kapitalkravsforskriften, der det blant annet angis krav til beregningsgrunnlag for kredittisiko og operasjonell risiko. Kapitalkravsforskriften omhandler også krav til kapitaldekning for markedsrisiko m.v. for kredittinstitusjoner og verdipapirforetak. Konsernet har ingen handelsaktivitet i finansielle instrumenter slik dette er definert i forskriften. Disse reglene har dermed ingen betydning for konsernets kapitaldekning.

Etter reglene består ansvarlig kapital av to hovedkomponenter:

1. Kjernekapital: Egenkapital (aksjekapital, overkursfond og annen egenkapital) og fondsobligasjoner.
2. Tilleggskapital: Evigvarende og tidsbegrenset ansvarlig lånekapital.

Kapitaldekning

Millioner kroner	2018	2017
Aksjekapital	600	600
Overkursfond	1 000	1 000
Annen egenkapital	164	86
Sum egenkapital	1 764	1 686
Kjernekapital		
Positiv verdi av justert forventet tap etter IRB-metoden	-24	-9
Verdijusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse	-5	0
Sum ren kjernekapital	1 735	1 677
Fondsobligasjoner, hybridkapital ¹	0	0
Sum kjernekapital	1 735	1 677
Tilleggskapital utover kjernekapital		
Tidsbegrenset ansvarlig kapital ¹	450	450
Sum tilleggskapital	450	450
Netto ansvarlig kapital	2 185	2 127

Millioner kroner	2018	2017
Minimumskrav ansvarlig kapital Basel III ²		
Engasjement med spesialiserte foretak	271	264
Engasjement med øvrige foretak	8	9
Engasjement med massemarkert pant i fast eiendom	0	1
Sum kredittrisiko IRB	279	274
Operasjonell risiko	34	36
Engasjementer beregnet etter standardmetoden	12	53
Overgangsordning	33	71
Kredittverdighet hos motpart (CVA-risiko)	0	1
Minimumskrav ansvarlig kapital	358	435
Beregningsgrunnlag	4 474	5 440
Bufferkrav		
Bevaringsbuffer (2,5%)	112	136
Motsyklisk buffer (2,0% og 1,5%)	89	109
Systemrisikobuffer (3,0 %)	134	163
Sum bufferkrav til ren kjernekapital	336	408
Tilgjengelig ren kjernekapital (fratrasket 4,5%)	1 533	1 431
Kapitaldekning		
Ren kjernekapitaldekning	38,8 %	30,8 %
Kjernekapitaldekning	38,8 %	30,8 %
Kapitaldekning	48,8 %	39,1 %
Uvektet kjernekapitalandel	26,9 %	23,5 %

¹ For nærmere detaljer, se note 26.

² Fra og med 2. kvartal 2014 har BNKreditt fått godkjenning til bruk av interne målemetoder for kredittrisiko knyttet til foretaksengasjement. Historiske minimumskrav til ansvarlig kapital er rapportert etter standardmetoden.

NOTE 3 RISIKO I FINANSIELLE INSTRUMENTER - KVALITATIV BESKRIVELSE**Risikostyring i BNkreditt**

BNkreditt har som del av sin forretningsstrategi å holde en lav risikoprofil i all virksomhet. Risikostyring i BN Kreditt inngår som en del av risikostyringen i BN Bank konsern.

Organisering*Styret*

Styret har vedtatt bankens risikostrategier. Dette inkluderer et sett av prinsipper som skal gi organisasjonen forståelse for hvilken risikoprofil banken ønsker å ha og for de tiltakene som iverksettes for å styre risiko. Risikostrategiene definerer også bankens risikotoleranse. Risikotoleransen sier noe om bankens vilje til å påta seg risiko, og er fastsatt ved hjelp av relevante, overordnede og tallfestede mål. Denne risikotoleransen er nødvendig for å sette konsistente rammer for risiko og for å velge passende systemer for overvåking av risiko. Risikostrategiene inneholder en kombinasjon av rammer som eksplisitt skal overholdes og mål som det skal styres mot. Risikostrategiene oppdateres minimum årlig.

Internrevisor

Internrevisjonen er styrets redskap for å påse at risikostyringen er målrettet, effektiv og fungerer som forutsatt. Den interne revisjonsfunksjonen utføres av eksterne leverandører, noe som sikrer uavhengighet, kompetanse og kapasitet. Internrevisjonen rapporterer til styret. Internrevisjonens rapporter og anbefalinger knyttet til forbedringer i konsernets risikostyring blir gjennomgått og vurdert implementert.

Administrerende direktør

Administrerende direktør har ansvaret for den overordnede risikostyringen. Det betyr at administrerende direktør er ansvarlig for at det implementeres effektive risikostyringssystemer i konsernet, og at risikoeksponeringen overvåkes. Administrerende direktør er videre ansvarlig for delegering av fullmakter og rapportering til styret.

Avdeling for Risikostyring og Compliance

Avdeling for risikostyring og compliance er organisert uavhengig av linje- og støtteenhetene og rapporterer direkte til administrerende direktør. Avdelingen har også fullmakt til å rapportere direkte til styret dersom det finnes påkrevd. Avdelingen har ansvaret for videreutvikling av rammeverket for risikostyring inkludert risikomodeller og risikostyringssystemer. Avdelingen er videre ansvarlig for uavhengig oppfølging og rapportering av risikobildet, og følger opp at konsernet etterlever gjeldende lover og forskrifter.

Risikostyringsprosessen

Det foreligger forsvarlige og hensiktsmessige strategier og prosesser for risikostyring og kontroll, og vurdering av bankens samlede kapitalbehov. Samlebetegnelsen for dette er ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process). For å strukturere rammeverket kan prosessen deles inn i fem hoveddeler.

i) Identifisering av risiko

Det foreligger en analyse av de risikoer som selskapet er eksponert for. For alle risikoer foreligger det et passende system for risikoovervåking. Det foreligger også en prosess for å fange opp endringer i eksisterende risikoer og eventuell eksponering for nye risikoer. Sistnevnte gjelder spesielt i forbindelse med endring av eksisterende eller opprettelse av nye virksomhetsområder eller produkter.

ii) Tallfesting av risikoeksponering mot bankens egenkapital

For å analysere bankens eksponering av risiko, blir alle vesentlige risikoer vurdert opp mot bankens egenkapital.

iii) Vurdering av kapitalbehov

Beregningene tar utgangspunkt i et krav om at banken skal oppfylle det regulatoriske kravet til ansvarlig kapital med en gitt sannsynlighet. Det foretas også beregninger for andre konfidensnivå og tidshorisonter. Kapitalmålet blir videre tilpasset bankens forretningsplaner og vekstambisjoner, utvikling i rammebetingelser, kapitalplanlegging og kriseberedskap.

iv) Rammesetting (ex ante kontroll)

Alle vesentlige risikoer har en ramme.

v) Risikoovervåking (ex post kontroll)

Det er etablert rutiner for behandling av brudd på rammer. I tilfeller der risiko ikke er kvantifiserbar er formålet med risikoovervåkingen å kontrollere prosessrelaterte krav eller kvalitative krav. Rapportering av risikoovervåkingen følger en fast frekvens og gir et dekkende bilde av situasjonen. I tilfeller der risikoeksponering oppstår raskt eller uventet skal det utarbeides ad hoc rapportering. Med ex post kontroll menes at dersom risikoovervåkingen avdekker at reell eksponering er større enn ønsket eksponering, så skal det gjøres tiltak. Ex post kontroll kan sees på som det siste trinnet i risikostyringsprosessen og samtidig startpunktet for en ny prosess.

Risikokategorier

For risikostyringsformål skiller BNkreditt mellom følgende risikoer:

Kredittrisiko

Kredittrisiko er risiko for tap som skyldes at konsernets motparter eller kunder ikke oppfyller sine betalingsforpliktelser overfor BNkreditt. Kredittrisiko vedrører alle fordringer på motparter/kunder, i hovedsak utlån, men også ansvar i henhold til andre utstedte kreditter, garantier, verdipapirer, innvilgede, ikke trukne kreditter samt motpartsrisiko som oppstår gjennom derivater og valutakontrakter. Oppgjørsrisiko, som oppstår i forbindelse med betalingsformidling som et resultat av at alle transaksjoner ikke skjer i realtid, medfører også motpartsrisiko. I utlånsporteføljen er kredittrisiko en funksjon av to hendelser, og begge hendelsene må inntreffe for at det skal kunne oppstå tap. Den ene er manglende betalingsevne eller-vilje hos låntakerne. Den andre er at verdien av den underliggende pantesikkerheten ikke er tilstrekkelig til å dekke BNkredits krav ved eventuelt mislighold og påfølgende realisasjon av pantet. Utlånsengasjementer risikoklassifiseres før det treffes kredittbeslutning. Klassifiseringen oppdateres minst én gang per år.

Kredittrisiko er en vesentlig risiko for kredittforetaket. Eksponeringen skal være lav. Overvåkingen er basert på et internt risikoklassifiseringssystem. BNkreditt har modellverktøy for analyse av kredittrisiko innenfor næringsseidendom. Modellen tilordner hver debitor en PD-klasse og en LGD-klasse. PD-klassifiseringen angir sannsynligheten for at engasjementet misligholdes mens LGD-klassifiseringen gir et estimat på tapsgraden gitt at engasjementet misligholdes. PD og LGD er henholdsvis en forkortelse av det engelske Probability of Default og Loss Given Default. Produktet av den PD og LGD som tilordnes et enkeltengasjement gir engasjementets forventede tap i prosent av eksponeringsstørrelsen.

For eiendomsselskaper fokuseres det på nivå og usikkerhet på kontantstrømmene som genereres fra de eiendommene som finansieres for klassifisering i forhold til misligholdssannsynlighet. For klassifisering i forhold til tap ved mislighold fokuseres det på verdi og usikkerhet på verdi av de eiendommer som tjener som pantesikkerhet for lånet.

Ledelsen mottar jevnlig rapportering av kredittrisiko basert på risikoklassifiseringssystemet. Sentralt i denne sammenhengen er utviklingen i utlån fordelt på ulike risikoklasser. I note 4 vises en vurdering av kredittrisiko ved utgangen av 2017 og 2018.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko defineres som risikoen for at selskapet ikke evner å finansiere økninger i utlån og innfri selskapets forpliktelser etter hvert som de forfaller (refinansieringsrisiko). Likviditetsrisiko omfatter også risikoen for at finansielle markeder som selskapet ønsker å benytte ikke fungerer (markedslikviditet). Likviditetsrisiko er i risikopolicyen definert som en vesentlig risiko. Likviditetsrisiko er en vesentlig risiko for banken, men eksponeringen skal være lav. Overvåkingen skjer ved kontroll av eksponering i forhold til vedtatte rammer og kontroll av kvalitative krav. Ledelsen mottar månedlig rapportering av likviditetsrisiko i forhold til rammer og mål. Styret mottar kvartalsvis rapportering av likviditetsrisikoen i forhold til rammer og mål. I note 4 vises en vurdering av selskapets likviditetsrisiko ved utgangen av 2017 og 2018.

Forretningsrisiko

Forretningsrisiko er risiko for tap på grunn av endringer i eksterne forhold som markedssituasjonen eller myndighetenes reguleringer. Definisjonen omfatter også omdømmerisiko. Forretningsrisiko defineres som en vesentlig risiko. Forretningsrisiko defineres som en vesentlig risiko, men eksponeringen skal være lav. Konsernet overvåker forretningsrisiko gjennom kvalitative og kvantitative analyser av ulike forhold. De vesentligste faktorene som kan bli påvirket av endringer i markedssituasjonen eller myndighetenes reguleringer, er volum og marginer i inn- og utlånsvirksomheten, tap på utlån og driftskostnader.

Renterisiko

Renterisiko defineres som den samlede inntjeningsmessige risiko selskapet har hvis rentebindingstiden for selskapets forpliktelser og fordringer på og utenfor balansen ikke er sammenfallende. Renterisikoen defineres som en vesentlig risiko, men eksponeringen skal være lav. Selskapets egenkapital skal i hovedsak være eksponert mot korte renter. Dette skal oppnås ved at forpliktelser og fordringer med rentebinding ut over ett år tilnærmet skal utligne hverandre. Overvåkingen skjer ved kontroll av eksponering i forhold til vedtatte rammer for rentefølsomhet. Rentefølsomhetsanalysen er valgt som utgangspunkt for rammesetting på grunn av dette nøkkeltallets evne til å tallfeste renterisiko. Det andre sentrale verktøyet i renterisikostyringen er gap-analysen som sammenligner rentebinding på aktiva- og passivasiden per periode og omfatter poster både på og utenfor balansen. Ledelsen mottar jevnlig rapportering av disse sammenhengene. I note 4 vises en vurdering av renterisikoen ved utgangen av 2017 og 2018.

Valutarisiko

Valutarisiko defineres som den samlede inntjeningsmessige risiko selskapet har hvis valutakursene endres. Valutarisiko er i risikopolicyen definert som en ikke vesentlig risiko. Eksponeringen skal være lav. Overvåkingen skjer ved kontroll av eksponering i forhold til vedtatte rammer. Det utarbeides rapporter over total- og nettoposisjon i hver valuta. Ledelsen og styret mottar jevnlig rapportering av denne analysen. I note 4 vises en vurdering av valutarisikoen ved utgangen av 2017 og 2018.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko defineres som den risiko selskapet har som følge av tilstrekkelige eller sviktende interne rutiner, mennesker, systemer eller fra eksterne hendelser. Operasjonell risiko inkluderer mislighetsrisiko. Mislighetsrisiko består av flere typer uønskede handlinger, som blant annet hvitvasking, korrupsjon, bedrageri, interne misligheter (underslag, økonomisk utroskap, tyveri og lignende). De sistnevnte handlingene inngår i begrepet økonomisk kriminalitet. Operasjonell risiko er en risiko med noe betydning for foretaket, og eksponeringen skal være lav. Fastsettelse av eksponeringen av operasjonell risiko skjer ved bruk av basismetoden i kapitalkravsforskriften, i tillegg til kvalitative analyser. Det er etablert rutiner for for overvåking og rapportering av operasjonell risiko.

Konsentrasjoner av risiko

Konsentrasjonsrisiko henspiller på den risikoen banken påtar seg som følge av at utlånsporteføljen ikke er tilstrekkelig diversifisert. Det medfører at banken vil være sårbar for enkelthendelser innenfor de områdene hvor man har en konsentrasjon.

Bransjekonsentrasjon er en ekstra risiko som banken påtar seg ved å gi ekstra mye lån til spesifikke bransjer, det vil si en ekstra risiko fordi banken har fordelt kundene ujevnt over bransjene. Foretakets portefølje er i all hovedsak rettet mot engasjementer med pantesikkerhet i næringseiendom.

Størrelsesrisiko er den ekstra risiko som banken påtar seg ved å gi store lån til enkeltkunder i stedet for å spre risikoen på flere mindre engasjement. BN Bank har høy konsentrasjonsrisiko knyttet til store engasjement innenfor næringseiendom.

Geografisk konsentrasjonsrisiko er risikoen for tap som følge av konsentrasjon i begrensede geografiske områder. Boliglån er primært konsentrert i Oslo/Akershus og har ellers eksponering i sentrale strøk i landet for øvrig. Næringseiendom er konsentrert om Oslo/Akershus som også er det klart best fungerende markedet innenfor næringseiendom.

Sikringsinstrumenter

BN kreditt benytter følgende sikringsinstrumenter:

- Rentebytteavtaler (renteswapper) - avtaler om å bytte rentebetingelser for et bestemt nominelt beløp over et bestemt antall perioder. Formålet med bruk av renteinstrumenter er å sikre fremtidige rentevilkår eller motvirke effekten av kurssvingninger.

NOTE 4 RISIKO I FINANSIELLE INSTRUMENTER - KVANTITATIV BESKRIVELSE**Markedsrisiko****Renterisiko**

Renterisiko styres på konsernnivå, og avtale mellom BN Bank og BN Kreditt innebærer at all renterisiko som oppstår i BN Kreditt overføres til BN Bank. Det vises til note 3 for beskrivelse av risikostyring i konsernet.

Valutarisiko

Valutarisiko styres på konsernnivå, og avtale mellom morbank og BNkreditt innebærer at all valutarisiko som oppstår i BNkreditt overføres til morbank. Det vises til note 4 i BN Bank for beskrivelse av risikostyring i konsernet.

Når det gjelder sensitivitetsanalyse for endring i markedspriser så viser vi til note 5 i årsregnskapet til BN Bank.

Kredittrisiko**Tap fordelt på risikokategorier 31.12.2018**

Risikokategori	Brutto utlån	12 mnd ECL	Levetid ECL - ikke objektive bevis på tap	Levetid ECL - objektive bevis på tap	Total ECL	Netto utlån
		Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3		
Lav	6 121	10	12	0	22	6 099
Middels	124	2	3	0	5	119
Høy	0	0	0	0	0	0
Misligholdt og nedskrevet	110	0	0	22	22	88
SUM	6 356	12	15	22	50	6 306

ECL (forventet kreditttap) inkluderer også tap knyttet til ubenyttede kreditter og garantier, samt avsetning trinn 1 for lån vurdert til virkelig verdi over OCI. Avsetning trinn 1 "VVOCI-lån" er reversert i balansen basert på en vurdering av virkelig verdi.

Tap fordelt på risikokategorier 31.12.2017

Risikokategori	Brutto utlån	Forventet tap	Individuell nedskrivning	Gruppe- avsetning ^{*)}	SUM taps- avsetninger ^{*)}	Netto utlån ^{*)}
Lav	6 373	4	0			
Middels	123	1	0			
Høy	0	0	0			
Misligholdt og nedskrevet	141	14	15			
SUM	6 637	19	15	34	49	6 588

^{*)} For 2017 ble gruppenedskrivninger foretatt på samlet portefølje. Beløpet fremkommer derfor kun på summelinje

Risikokategori er en kategorisering av risiko med bakgrunn i kombinasjoner av PD-klasse og LGD-klasse

For prinsipp knyttet til ECL-tap etter IFRS 9 vises til note 1.

Alle engasjementer til bedriftsmarkedet prises individuelt basert på blant annet risiko, krav til lønnsomhet og konkurransesituasjonen. Prisingen gjenspeiler derfor blant annet risikoen i engasjementet og oppnådde marginer er gjennomgående større ved høyere risiko.

Forfalte og nedskrevne utlån 31.12.18

Millioner kroner	Ikke forfalt	Forfalt				Trinn 1-ECL	Trinn 2-ECL	Trinn 3-ECL	Netto utlån
		<30 dager	30-60 dager	60-90 dager	> 90 dager				
Bedriftsmarked	6 353	0	2	0	1	-12	-15	-22	6 306
Utlån	6 353	0	2	0	1	-12	-15	-22	6 306

For prinsipp knyttet til ECL (forventet kredittap) på utlån etter IFRS 9 vises til note 1. ECL inkluderer også tap knyttet til ubenyttede kreditter og garantier, samt avsetning trinn 1 for lån vurdert til virkelig verdi over OCI. Avsetning trinn 1 "VVOCI-lån" er reversert i balansen basert på en vurdering av virkelig verdi.

Forfalte og nedskrevne utlån 31.12.17

Millioner kroner	Ikke forfalt, ikke nedskrevet	Forfalt, ikke nedskrevet				Brutto utlån	Individuell nedskrivning	Gruppe-nedskrivning	Netto utlån
		<30 dager	30-60 dager	60-90 dager	> 90 dager				
Bedriftsmarked	6 605	6	0	0	26	6 637	-15	-34	6 588
Utlån	6 605	6	0	0	26	6 637	-15	-34	6 588

Individuelle nedskrivninger skal foretas når det er inntruffet et objektivt bevis for at et låneengasjement har verdifall. Dersom objektive indikatorer for verdifall identifiseres på enkeltengasjement, skal det beregnes en nedskrivning på utlånet dersom balanseført verdi er større enn nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer diskontert med effektiv rente. I den estimerte kontantstrømmen vurderes sikkerhetens verdi ut fra en antatt realisasjonsverdi.

Geografisk fordeling¹ av utlånsmassen pr. 31.12.

Millioner kroner	2018	2017
Oslo/Akershus	5 856	5 573
Sør-/Østlandet for øvrig	183	326
Vestlandet	34	243
Trøndelag	181	373
Nord-Norge	6	10
Utlån	96	112
Utlån	6 356	6 637

Sør-/Østlandet for øvrig: Aust-Agder, Vest-Agder, Telemark, Vestfold, Østfold, Buskerud, Hedmark, Oppland.

Vestlandet: Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal.

Nord-Norge: Nordland, Troms, Finnmark.

¹ Geografisk fordeling basert på kundens bosteds-/forretningsadresse.

Risiko og avkastning varierer ikke vesentlig mellom de ulike geografiske områder, og det rapporteres derfor ikke segmentinformasjon etter geografisk område.

Maksimal eksponering for kredittrisiko

Millioner kroner	2018	2017
Balanseført:		
Netto utlån	6 315	6 588
Finansielle derivater	7	15
Kortsiktige plasseringer i verdipapirer	93	93
Kontanter og fordringer på kredittinstitusjoner	2	3
Utenfor balansen:		
Uopptrekte lånetilsagn, rammer og kreditter	4	859
Maksimal kredittrisiko	6 421	7 558

Maksimal kredittrisiko avdempes for enkelte av de finansielle eiendelene. Alle utlån, samt uopptrekte lånetilsagn mv er sikret gjennom stillelse av realsikkerhet.

Likviditetsrisiko**Restløpetid eiendeler og gjeld 31.12.18**

Millioner kroner	Totalt	Udefinert	Inntil 1 mnd.	Fra 1 mnd. til 3 mnd.	Fra 3 mnd. til 1 år	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år
Kontanter og fordringer på kredittinstitusjoner	2	2	0	0	0	0	0
Netto utlån til kunder	6 315	608	55	2	968	3 658	1 024
Rentebærende verdipapirer	93	0	0	0	0	93	0
Sum	6 410	610	55	2	968	3 751	1 024
Innlån fra kredittinstitusjoner	4 127	4 127	0	0	0	0	0
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	17	0	0	0	0	17	0
Ansvarlig lånekapital	452	2	0	0	0	0	450
Sum	4 596	4 129	0	0	0	17	450

Restløpetid eiendeler og gjeld 31.12.17

Millioner kroner	Totalt	Udefinert	Inntil 1 mnd.	Fra 1 mnd. til 3 mnd.	Fra 3 mnd. til 1 år	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år
Kontanter og fordringer på kredittinstitusjoner	3	3	0	0	0	0	0
Netto utlån til kunder	6 588	2 035	0	0	1	15	4 537
Rentebærende verdipapirer	93	0	0	0	0	18	75
Sum	6 684	2 038	0	0	1	33	4 612
Innlån fra kredittinstitusjoner	4 518	4 518	0	0	0	0	0
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	18	1	0	0	0	17	0
Ansvarlig lånekapital	451	1	0	0	0	0	450
Sum	4 987	4 520	0	0	0	17	450

Restløpetid eiendeler og gjeld viser gjenværende løpetid på alle rentebærende eiendels- og gjeldsposter inkludert stipulerte renter (bortsett fra poster på udefinert løpetid).

Innskudd fra og gjeld til kunder eksklusiv innskudd på tid er klassifisert med udefinert restløpetid.

Vedrørende utlån er trukket del av rammelån, kassekreditt, seniorlån, etc, er klassifisert med udefinert restløpetid.

Summen av eiendels- og gjeldspostene viser store avvik innenfor hvert tidsbånd. Dette har sammenheng med at utlånsavtalene normalt har en løpetid på 20 til 30 år, mens innlånene har kortere løpetid.

Styring av likviditetsrisiko er beskrevet i omtale av bankens systemer for styring av risiko, se note 3.

NOTE 5 KONTANTER, UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KREDITTINSTITUSJONER

Millioner kroner	2018	2017
<i>Finansielle eiendeler vurdert til amortisert kost</i>		
Fordring på nærstående selskap	2	3
Kontanter og fordringer på kredittinstitusjoner vurdert til amortisert kost	2	3
Kontanter og fordringer på kredittinstitusjoner	2	3

NOTE 6 UTLÅN TIL KUNDER

Millioner kroner	2018	2017
<i>Utlån vurdert til amortisert kost</i>		
Nedbetalingslån	1 313	6 529
Sum utlån vurdert til amortisert kost	1 313	6 529
<i>Utlån vurdert til virkelig verdi over resultat</i>		
Nedbetalingslån	57	59
Sum utlån vurdert til virkelig verdi	57	59
<i>Utlån vurdert til virkelig verdi over utvidet resultat</i>		
Nedbetalingslån	4 945	0
Sum utlån vurdert til virkelig verdi	4 945	0
Sum utlån	6 315	6 588

Oversikt over forvaltet utlån

Millioner kroner	2018	2017
Brutto utlån	6 355	6 637
Tapsavsetning på utlån til amortisert kost	-10	-49
Tapsavsetning på utlån til FVOCI	-40	0
Reversering over utvidet resultat	10	0
Netto utlån	6 315	6 588
Utlån overført til SpareBank 1 Næringskreditt	4 542	4 147
Sum utlån inkl. overført til SpareBank 1 Næringskreditt	10 857	10 735

NOTE 7 OVERFØRING AV UTLÅN TIL SPAREBANK 1 NÆRINGSKREDITT

SpareBank 1 Næringskreditt AS ble etablert i 2009 og har konsesjon fra Finanstilsynet til å drive som kredittforetak. Obligasjonene til SpareBank 1 Næringskreditt har en Aaa rating fra Moody's. Foretaket er eid av sparebanker som inngår i SpareBank1-alliansen og er samlokalisert med SpareBank 1 Boligkreditt AS i Stavanger. BN Bank har ingen eierandeler i SpareBank 1 Næringskreditt per 31. desember 2018. Hensikten med kredittforetaket er å sikre bankene i alliansen stabil og langsiktig finansiering av næringseiendom til konkurransedyktige priser. SpareBank 1 Næringskreditt erverver utlån med pant i næringseiendom og utsteder obligasjoner med fortrinnsrett innenfor regelverket for dette som ble etablert i 2007. Som en del av alliansen kan BN Bank overføre utlån til foretaket, og som en del av bankens finansieringsstrategi er det overført utlån fra BNkreditt. Lån overført til Sparebank 1 Næringskreditt AS er sikret med pant i næringseiendom innenfor 60 prosent av takst. Overførte lån er juridisk eid av Sparebank 1 Næringskreditt AS og BNkreditt har, utover forvaltningsrett og rett til å overta helt eller delvis nedskrevne lån, ingen rett til bruk av lånene. Ved utgangen av desember 2018 er bokført verdi av overførte utlån 4,4 milliarder kroner. BNkreditt forestår forvaltningen av overførte utlån og BNkreditt mottar en provisjon basert på nettoen av avkastningen på utlånene banken har overført og kostnadene i selskapet.

BN Bank har garantert for engasjementer som er overført i den grad engasjementene overstiger 25 prosent av SpareBank 1 Næringskreditt sin ansvarlige kapital. Per 31. desember 2018 utgjør de nevnte garantiene 0 millioner kroner.

De lånene som er overført til SpareBank 1 Næringskreditt AS er svært godt sikret og har en svært liten tapssannsynlighet.

Mottatt vederlag for lån overført fra BNkreditt til SpareBank 1 Næringskreditt tilsvarer nominell verdi på overførte utlån og vurderes tilnærmet sammenfallende med lånenes virkelige verdi per 31. desember 2018 og per 31. desember 2017.

Garanti stilt fra BN Bank til BNkreditt

For å ivareta eksisterende obligasjonseieres interesser i BNkreditt har BN Bank i forbindelse med overføringen av utlån til SpareBank 1 Næringskreditt inntatt for at BNkreditt skal ha en kapitaldekning på minst 20 prosent til enhver tid. I den grad kapitaldekningen er lavere enn 20 prosent skal morbanken stå tilbake for sitt tilgodehavende i BNkreditt og/eller stille garanti. Per 30. desember 2018 har BNkreditt en kapitaldekning på 48,8 prosent. Beløpet morbanken står tilbake for utgjør 0 millioner kroner per 30. desember 2018.

NOTE 8 TAP OG NEDSKRIVNINGER PÅ UTLÅN OG GARANTIER

De forskjellige elementene som inngår i tap og nedskrivninger på utlån, er omtalt i note 1. Lån misligholdt mer enn 3 måneder er definert som lån som i.h.t. låneavtalen ikke er betjent 90 dager etter terminforfall. Som førsteprioritetsinstitusjon kan selskapet likevel få tilgang på inntekter, enten ved tvangsbruk eller ved frivillige løsninger. Tap og nedskrivninger på utlån beskrevet i denne note gjelder utlån vurdert til amortisert kost og løpende verdiendringer og gevinst/tap ved salg av overtatte eiendommer.

Resultatført tap på utlån

Millioner kroner	2018	2017
Konstaterte tap utover tidligere års nedskrivninger	0	0
Konstaterte tap på engasjementer uten tidligere nedskrivninger	0	0
<i>Periodens nedskrivninger:</i>		
Endring i gruppenedskrivninger	0	0
Endring i nedskrivninger Trinn 1 ^{*)}	4	0
Endring i nedskrivninger Trinn 2	-12	0
Sum endring i gruppenedskrivninger	-8	0
Økning på engasjementer med nedskrivning fra tidligere år	7	5
Reduksjon på engasjementer med nedskrivning fra tidligere år	0	-10
Sum endring i individuelle nedskrivninger	7	-5
Brutto tap på utlån	-1	-5
Inngått på tidligere konstaterte tap	0	0
Tap på utlån	-1	-5
Inntektsførte renter på nedskrevne lån	1	0

^{*)} Utlån som kvalifiserer for salg til SpareBank 1 Næringskreditt AS bokføres til virkelig verdi over utvidet resultat (OCI). Dette medfører at tapsavsetninger på Trinn 1 for disse lånene reverseres over OCI.

I det følgende presenteres avsetning til tap på utlån totalt for porteføljen som omfattes av nedskrivningsreglene etter IFRS 9.

Avsetning til tap på utlån

Millioner kroner	01.01.2018	Endring avsetning for tap	Netto konstatert	Valuta og andre bevegelser	31.12.2018
Avsetning til tap på utlån til amortisert kost - Bedriftsmarked	6	4	0	0	10
Avsetning til tap på utlån til amortisert kost - Personmarked	0	0	0	0	0
Avsetning til tap på utlån til virkelig verdi over OCI - Bedriftsmarked ^{*)}	45	-5	0	0	40
Avsetning til tap på utlån til virkelig verdi over OCI - Personmarked ^{*)}	0	0	0	0	0
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	51	-1	0	0	50
Presentert som:					
Avsetning til tap på utlån	51	-1	0	0	50
Annen gjeld - avsetninger, garantier, ubenyttet kreditt, lånetilsagn	0	0	0	0	0

^{*)} Balanseført avsetning til tap på "Utlån til virkelig verdi over OCI" inkluderer tapsavsetning for trinn 1, trinn 2 og trinn 3, jfr tabell "Balanseført tapsavsetning pr 31. desember 2018"

Balanseført tapsavsetning per 31. desember 2018

Millioner kroner	12 mnd ECL	Levetid ECL - ikke objektive bevis på tap	Levetid ECL - objektive bevis på tap	Total
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
Inngående balanse *)	8	27	16	51
Overført til trinn 1	10	-10	0	0
Overført til trinn 2	0	0	0	0
Overført til trinn 3	0	0	0	0
Netto ny måling av tap	-8	8	7	7
Nye utstedte eller kjøpte finansielle eiendeler	4	1	0	5
Finansielle eiendeler som har blitt fraregnet	-2	-11	0	-13
Endring som skyldes modifikasjoner som ikke har resultert i fraregning	0	0	0	0
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	0	0	0	0
Innbetalinger på tidligere nedskrivninger(konstaterte)	0	0	0	0
Endringer i modell/risikoparametre	0	0	0	0
Valuta og andre bevegelser	0	0	0	0
Utgående balanse	12	15	23	50

*) Viser til note 34 for en oppstilling over effekter ved overgang fra IAS 39 til IFRS 9.

Balanseført tapsavsetning pr 31. desember 2017

Millioner kroner	2017
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån pr. 1.1.	20
Konstaterte tap dekket av tidligere års individuelle nedskrivninger	0
<i>Periodens nedskrivning:</i>	
Økning på engasjementer med individuelle nedskrivninger fra tidligere år	5
Nedskrivning på engasjementer uten tidligere individuelle nedskrivninger	0
Reduksjon på engasjementer med individuelle nedskrivninger fra tidligere år	-10
Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån pr. 31.12.	15
Gruppenedskrivninger til dekning av tap på utlån pr. 1.1.	34
Periodens gruppenedskrivning til dekning av tap på utlån	0
Gruppenedskrivning til dekning av tap på utlån pr. 31.12.	34

Lån misligholdt mer enn 3 måneder pr. 31.12.

Millioner kroner	2018	2017	2016
Brutto hovedstol	1	26	83
Individuelle nedskrivninger	0	0	0
Netto hovedstol	1	26	83

Øvrige lån hvor det er foretatt individuell nedskrivning pr. 31.12.

Millioner kroner	2018	2017	2016
Brutto hovedstol	112	112	49
Individuelle nedskrivninger	22	15	8
Netto hovedstol	90	97	41

Lån misligholdt mer enn 3 måneder fordelt på sektor og i % av utlån

Millioner kroner	Brutto utestående 2018	%	Brutto utestående 2017	%	Brutto utestående 2016	%
Bedriftsmarkedet	1	0,02	26	0,39	83	1,10

NOTE 9 RENTEINNETEKTER OG LIGNENDE INNETEKTER

Millioner kroner	2018	2017
<i>Renter fra finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost:</i>		
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder	70	263
Renter og lignende inntekter av sertifikater og obligasjoner	1	0
Sum renter fra finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	71	263
<i>Renter fra finansielle instrumenter utpekt til virkelig verdi over resultat:</i>		
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder	3	4
Sum renter fra finansielle instrumenter utpekt til virkelig verdi over resultat	3	4
<i>Renter fra finansielle instrumenter utpekt til virkelig verdi over utvidet resultat:</i>		
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder	210	0
Sum renter fra finansielle instrumenter utpekt til virkelig verdi over resultat	210	0
Sum renter og lignende inntekter	284	267

NOTE 10 RENTEKOSTNADER OG LIGNENDE KOSTNADER

Millioner kroner	2018	2017
<i>Rentekostnader for finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost:</i>		
Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	97	71
Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital	13	13
Sum rentekostnader for finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	110	84
<i>Rentekostnader for finansielle instrumenter utpekt til virkelig verdi over resultat:</i>		
Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer	2	29
Sum rentekostnader for finansielle instrumenter utpekt til virkelig verdi over resultat	2	29
Sum rentekostnader og lignende kostnader	112	113

NOTE 11 PROVISJONSINNETEKTER OG ANDRE DRIFTSINNETEKTER

Millioner kroner	2018	2017
<i>Provisjonsinntekter</i>		
Provisjonsinntekter fra SpareBank 1 Næringskreditt	30	48
Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	30	48
Sum andre driftsinntekter	30	48

NOTE 12 VERDIENDRING FINANSIELLE INSTRUMENTER VURDERT TIL VIRKELIG VERDI, GEVINSTER OG TAP

Millioner kroner	2018	2017
Verdiendring rentederivater pliktig til virkelig verdi over resultat	1	4
Verdiendring valutaderivater pliktig til virkelig verdi over resultat ¹	0	0
Sum verdiendring finansielle instrumenter pliktig til virkelig verdi	1	4
Verdiendring innlån utpekt til virkelig verdi over resultat	0	13
Verdiendring utlån utpekt til virkelig verdi over resultat	3	-17
Verdiendring kortsiktige finansielle plasseringer utpekt til virkelig verdi	0	-1
Sum verdiendring finansielle instrumenter utpekt til virkelig verdi	3	-5
Verdiendring rentederivater, sikring ²	0	-21
Verdiendring innlån, sikret ²	0	21
Sum verdiendring finansielle instrumenter til sikring	0	0
Sum verdiendring finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi	4	-1
Realiserte kursgevinster/-tap(-) obligasjoner og sertifikater vurdert til amortisert kost ³	0	0
Realiserte kursgevinster/-tap(-) utlån og innlån vurdert til amortisert kost ³	0	0
Agio/disagio innlån og utlån vurdert til amortisert kost ¹	-3	11
Sum verdiendring finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi, gevinster og tap	1	10

¹ Agio/disagio innlån og utlån vurdert til amortisert kost skyldes hovedsakelig agio-/disagioeffekter som oppstår ved at innlån og utlån i utenlandsk valuta omregnes til dagskurs. Valutaterminkontrakter og kombinerte rente- og valutaderivater vurderes til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Eksponeringen mot valutasingninger er lav på konsernnivå.

² BN kreditt benytter verdisikring for nye fastrente innlån og tilhørende sikringsinstrumenter. Innlånene sikres 1:1 gjennom eksterne kontrakter hvor det er samsvar mellom hovedstol, rentestrømmen, løpetid og sikringsforretningen. Det er renterisikoen som sikres og sikringsforretningene som inngås dokumenteres. Ved verdisikring blir sikringsinstrumentet regnskapsført til virkelig verdi, og sikringsobjektet blir regnskapsført til virkelig verdi for den sikrede risikoen. Endringer i disse verdiene fra inngående balanse blir resultatført. Kredittrisikoen blir ikke sikret og påvirker dermed ikke verdsettelsene. Verdien av sikringsinstrumentene er per 31.12.2018 positiv med 0,1 millioner kroner mot 0,4 millioner per 31.12.2017.

³ Realiserte kursgevinster/-tap obligasjoner, sertifikater og innlån vurdert til amortisert kost medførte ingen resultat effekt i 2018 eller i 2017.

NOTE 13 LØNN OG ANDRE PERSONALKOSTNADER

Millioner kroner	2018	2017
Lønn til ansatte og honorarer til tillitsvalgte	12	23
Netto pensjonskostnader ¹	3	5
Sosiale kostnader	7	5
Lønn og andre personalkostnader	22	33
Antall fast ansatte på heltid pr. 31.12.	0	0
Antall fast ansatte på deltid pr. 31.12 ²	1	1
Antall vikarer pr. 31.12.	0	0
Antall årsverk pr. 31.12.	0	0
Gjennomsnittlig antall årsverk i året	0	0
Årsverk inkl. andel av fellesfunksjoner i konsernet pr. 31.12.	0	0

¹ Se note 15 for nærmere detaljer.

² Det er ingen andre ansatte i BN kreditt enn daglig leder, men lønn og generelle administrasjonskostnader fordeles ihht. interne fordelingsnøkler mellom BN Bank og BN kreditt. Kostnader fordeles basert på internt beregnede fordelingsnøkler.

NOTE 14 ANDRE DRIFTSKOSTNADER

Millioner kroner	2018	2017
IT-kostnader	14	14
Markedsføring	8	5
Driftskostnader faste eiendommer	3	3
Kontorholdskostnader	1	1
Reiseutgifter og representasjon	1	2
Diverse driftskostnader	2	3
Andre driftskostnader	29	28

NOTE 15 PENSJONSKOSTNADER OG -FORPLIKTELSER

Konsernet har per 31.12.2018 innskuddspensjon for alle sine ansatte. Ytelsesordningen ble besluttet avviklet i styremøte 24. januar 2017, og ansatte i ytelsesordningen gikk over til innskuddsbasert pensjon med virkning fra 1.1.2017. Ved overgang til innskuddsbasert pensjonsordning fikk ansatte fripolise på opptjente rettigheter fra ytelsesordningen. Konsernet hadde netto pensjonsmidler, og endringen medførte en engangskostnad på 6 millioner kroner, og effekten ble tatt inn regnskapet i 1.kvartal 2017. SpareBank1 Liv har overtatt forvaltning av fripolisene mot et engangshonorar på 5 millioner kroner. Konsernet har fortsatt usikret pensjonsordning som aktuarberegnes. Premien til innskuddsbasert pensjonsordning kostnadsføres løpende etterhvert som den påløper. Kostnad til innskuddsordning er inkludert i aktuarberegnet pensjonskostnad nedenfor. Pensjonsordningen tilfredstiller kravene i lov om obligatorisk tjenstepensjon (OTP).

Pensjon for lønn ut over 12G omfattes av en egen innskuddsordning fra og med 2007.

En tidligere ledende ansatt hadde en avtale om en pensjonsalder på 60 år. Pensjonen utgjør 70 prosent av ordinær lønn ved fratredelsestidspunktet, og vil bli regulert årlig i henhold til utviklingen i folketrygdens grunnbeløp (G). Pensjon fra fylte 67 år er i hovedsak sikret i konsernets kollektive pensjonsordninger inntil 12G, mens pensjon over 12G og pensjon før dette tidspunktet er usikret, og dekkes over konsernets drift.

Etter konsernets vurdering tilfredsstiller det norske markedet for obligasjoner med fortrinnsrett kravene i IAS 19 til å være høykvalitetsobligasjoner samt at dette markedet er tilstrekkelig dypt. OMF-rentekurve er derfor lagt til grunn som utgangspunkt for pensjonsberegningen per 31.12.2018. Diskonteringskurve hensyntar at pensjonsutbetalingene forfaller på ulike tidspunkter i fremtiden.

Ved måling av påløpte pensjonsforpliktelser benyttes estimert forpliktelse ved regnskapsavslutningen. De fremtidige pensjonsytelsene er basert på lønnsnivået ved oppnådd pensjonsalder. Konsernets pensjonsordninger knyttet til de usikrede pensjonsforpliktelsene er brutto-pensjonsordninger. Den estimerte forpliktelsen korrigeres hvert år i samsvar med oppgave fra livsforsikringsselskapet over påløpt pensjonsforpliktelse.

Aktuarmessige beregninger blir foretatt hvert år av aktuar basert på informasjon fra konsernet.

Konsernets juridiske forpliktelse vil ikke være påvirket av den regnskapsmessige behandlingen.

Risiko for endringer i forutsetninger vil gjenspeile seg i endringer i selskapets forpliktelse. Selskapet har ingen påvirkning i forhold til forvaltning av innbetalte pensjonsmidler.

Pensjonsordningen administreres i morbanken. Bolig og Næringskreditt AS belastes med en relativ andel av pensjonskostnader og -forpliktelser. Selskapets andel er opplyst nedenfor.

Ved beregning av pensjonsforpliktelsen er følgende forutsetninger lagt til grunn for de ulike år

<i>Tall i prosent</i>	2018	2017
Diskonteringsrente ¹	2,8%	2,3%
Forventet regulering av løpende pensjoner	3,1%	0,1%
Forventet regulering av folketrygdens grunnbeløp	3,1%	3,1%
Forventet avkastning på pensjonsmidler	2,8%	2,3%
Demografiske forutsetninger om uførhet	173	173
Demografiske forutsetninger om dødelighet	GAP07	GAP07

De økonomiske forutsetningene er vurdert i en langsiktig tidshorisont.

¹ Diskonteringsrenten er fastsatt med henvisning til renten på foretaksobligasjoner av høy kvalitet. Selskapet benytter OMF rentekurve som diskonteringsrente.

Sammensetningen av netto pensjonskostnad

Millioner kroner	2018	2017
Amortisering av avvikling, tidligere feil, planendring	0	3
Netto pensjonskostnad sikret og usikret ordning	0	3
Innskuddsbaserte ordninger	3	2
Netto pensjonskostnader	3	5

Bevegelse pensjonsforpliktelse

Millioner kroner	2018	2017
Netto forpliktelser IB	6	5
Utbetalinger over drift	0	-1
Avkorting og oppgjør ført mot resultatet	1	2
Netto pensjonsforpliktelse UB	7	6

Spesifikasjon av netto innregnet ytelsesbasert pensjonsforpliktelse

Millioner kroner	2018	2017
Nåverdi av opptjent pensjonsforpliktelse for ytelsesplaner i sikrede ordninger	0	0
Virkelig verdi av pensjonsmidler	0	-1
Netto pensjonsforpliktelse for ytelsesplaner i sikrede ordninger	0	-1
Nåverdi av opptjent pensjonsforpliktelse for ytelsesplaner i usikrede ordninger	7	7
Netto pensjonsforpliktelse innregnet i balansen	7	6

Bevegelse i ytelsesbasert pensjonsforpliktelse - sikret ordning

Millioner kroner	2018	2017
Brutto pensjonsforpliktelse 01.01.	0	29
Overtakelse/oppkjøp/flytting av medlemmer	0	-29
Brutto pensjonsforpliktelse 31.12.	0	0

Bevegelse i ytelsesbasert pensjonsforpliktelse - usikret ordning

Millioner kroner	2018	2017
Brutto pensjonsforpliktelse 01.01.	7	8
Utbetalte ytelser	0	-1
Brutto pensjonsforpliktelse 31.12.	7	7
Sum pensjonsforpliktelser sikrede og usikrede ordninger 01.01.	7	37
Sum pensjonsforpliktelser sikrede og usikrede ordninger 31.12.	7	7

Bevegelse i virkelig verdi av pensjonsmidler - sikret ordning

Millioner kroner	2018	2017
Virkelig verdi av pensjonsmidler 01.01.	1	31
Avvikling ytelsespensjon, oppgjør	-1	-30
Virkelig verdi av pensjonsmidler 31.12.	0	1

Medlemmer av ordningene

	2018	2017
Aktive medlemmer av ordningene	0	0
Aktive medlemmer av innskuddsordningen	33	31
Pensjonister og uføre i ordningene	1	1
Sum personer som er med i pensjonsordningene	34	32

Millioner kroner	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Nåverdi av pensjonsopptjening	7	7	36	50	50	41	44
Virkelig verdi av pensjonsmidler	0	1	31	42	42	29	27
Underskudd/(overskudd)	-7	-6	-5	-8	-8	-12	-17
Erfarte justeringer på pensjonsforpliktelsene	0	-29	0	-1	7	-7	-8
Erfarte justeringer på pensjonsmidlene	-1	-30	-2	1	5	-1	-1

Sensitivitetsanalyse pensjonsberegning

Sensitivitetsanalyse anses uvesentlig basert på at det kun er 2 gjenværende usikrede ordninger per 31.12.2018.

Pensjonsforpliktelsen er spesielt sensitiv overfor endringer i diskonteringsrenten. En reduksjon i diskonteringsrenten vil isolert sett gi en økning i pensjonsforpliktelsen. En økning i lønnsregulering vil medføre en økning i pensjonsforpliktelsen.

NOTE 16 SKATT

Beregning av betalbar skatt

Millioner kroner	2018	2017
Resultat før skattekostnad	153	157
<i>Permanente resultatforskjeller:</i>		
Implementering av IFRS 9, bokføringer mot egenkapitalen	2	0
<i>Endringer i midlertidige resultatforskjeller knyttet til:</i>		
Omløpsmidler/kortsiktig gjeld	1	-5
Anleggsmidler/langsiktig gjeld	2	-450
<i>Andre poster ført mot egenkapital</i>		
Aktuarielle gevinster/tap pensjon	0	0
Skattepliktig inntekt	158	-298
Betalbar skatt (25 %)	40	-74
25 % av årets konsernbidrag	0	74
Betalbar skatt i balansen	40	0

Beregning av skattekostnad

Millioner kroner	2018	2017
Betalbar skatt	40	-74
Endring i utsatt skattefordel	-2	114
Skattekostnad	38	39

Avstemming fra nominell til faktisk skattesats (25%)

Millioner kroner	2018	2017
Resultat før skattekostnad	153	157
Forventet inntektsskatt etter nominell skattesats (25%)	38	39
Skattekostnad	38	39
Effektiv skattesats	25%	25%

Beregning av utsatt skatt/utsatt skattefordel

Millioner kroner	2018	2017
<i>Skatteøkende midlertidige forskjeller:</i>		
Gevinst-/tapkonto	1	2
Kortsiktige plasseringer i verdipapirer ¹	0	0
Langsiktige plasseringer ¹	30	26
Sum skatteøkende midlertidige forskjeller	31	28
<i>Skattereduserende midlertidige forskjeller:</i>		
Kortsiktig gjeld	3	1
Langsiktig gjeld ¹	8	10
Netto pensjonsforpliktelse	7	7
Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	18	18
Grunnlag utsatt skatt (+)/utsatt skattefordel (-)	13	10
Beregnet utsatt skatt (+)/utsatt skattefordel (-)	3	3

Bevegelse i utsatt skatt (+)/utsatt skattefordel (-) i balansen

Millioner kroner	2018	2017
Utsatt skatt (+)/utsatt skattefordel (-) 01.01.	3	-111
Endring utsatt skatt i resultatet	-2	114
Endring utsatt skatt av poster ført mot utvidet resultat	2	0
Utsatt skatt (+)/utsatt skattefordel (-) 31.12.	3	3

¹ Midlertidig forskjell er i hovedsak knyttet til finansielle instrumenter.

Utsatt skattefordel er balanseført når det er sannsynlig at selskapet kan anvende dette mot fremtidig skattepliktig overskudd.

NOTE 17 FINANSIELLE INSTRUMENTER ETTER KATEGORI

Pr. 31. desember 2018

Millioner kroner	Virkelig verdi over resultat (pliktig)	Virkelig verdi over resultat - opsjon	Virkelig verdi over OCI - gjelds- instrumenter	Virkelig verdi over OCI - egenkapital- instrumenter	Amortisert kost	Sikring til amortisert kost	Total bokført verdi
Kontanter og fordringer på kredittinstitusjoner	0	0	0	0	2	0	2
Netto utlån til kunder	0	57	4 944	0	1 314	0	6 315
Rentebærende verdipapirer	0	0	0	0	93	0	93
Rentederivater	7	0	0	0	0	0	7
Sum finansielle instrumenter eiendeler	7	57	4 944	0	1 409	0	6 417
Innlån fra kredittinstitusjoner	0	-19	0	0	-4 108	0	-4 127
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	0	0	0	0	-17	-17
Rentederivater	-7	0	0	0	0	0	-7
Ansvarlig lånekapital	0	0	0	0	-452	0	-452
Sum finansielle instrumenter gjeld	-7	-19	0	0	-4 560	-17	-4 603

Pr. 31. desember 2017

Millioner kroner	Virkelig verdi	Derivater til virkelig verdi øremerket til sikring	Frivillig klassifisert til virkelig verdi	Tilgjengelig for salg	Lån, fordringer og øvrige forpliktelser til amortisert kost	Sikring til amortisert kost	Totalt
Kontanter og fordringer på kredittinstitusjoner	0	0	0	0	3	0	3
Netto utlån til kunder	0	0	59	0	6 529	0	6 588
Rentebærende verdipapirer	0	0	93	0	0	0	93
Rentederivater	0	15	0	0	0	0	15
Sum finansielle instrumenter eiendeler	0	15	152	0	6 532	0	6 699
Innlån fra kredittinstitusjoner	0	0	-23	0	-4 495	0	-4 518
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	0	-18	0	0	0	-18
Rentederivater	-1	-14	0	0	0	0	-15
Ansvarlig lånekapital*)	0	0	0	0	-451	0	-451
Sum finansielle instrumenter gjeld	-1	-14	-41	0	-4 946	0	-5 002

NOTE 18 VIRKELIG VERDI AV FINANSIELLE INSTRUMENTER**Metoder for å fastsette virkelig verdi****Rentebytteavtaler, valutabytteavtaler og valutaterminer**

Verdssettelse av rentebytteavtaler til virkelig verdi skjer gjennom bruk av verdssettelsesteknikker der forventede fremtidige kontantstrømmer neddiskonteres til nåverdier. Beregning av forventede kontantstrømmer og neddiskontering av disse, skjer ved bruk av observerte markedsrenter for de ulike valutaer (swap-rentekurve) og observerte valutakurser (hvorav forward valutakurser avledes).

Rentebytteavtaler med kredittspread

Verdssettelse av rentebytteavtaler med kredittspread til virkelig verdi skjer gjennom bruk av verdssettelsesteknikker der forventede fremtidige kontantstrømmer neddiskonteres til nåverdier. Beregning av forventede kontantstrømmer og neddiskontering av disse, skjer ved bruk av observerte markedsrenter for de ulike valutaer (swap-rentekurve) med påslag for opprinnelig kredittspread på rentebytteavtalen.

Sertifikater og obligasjoner

Sertifikater og obligasjoner er vurdert til priser innhentet fra Nordic Bond Pricing. Prisene utarbeides med grunnlag av observasjoner fra markedet, som for eksempel omsetninger og kjøps/salgs interesser. Innhentede data bearbeides i anerkjente modeller for å beregne daglige priser.

Utlån

For utlån vurdert til virkelig verdi skjer verdssettelse gjennom bruk av en modell der forventede fremtidige kontantstrømmer neddiskonteres til nåverdier. Diskonteringsrenten fastsettes ved bruk av NIBOR-/Swap-kurven med tillegg av en aktuell kredittmargin som reflekterer prisen på våre egne innlån, og et ytterligere påslag lik det opprinnelige marginpåslaget på lånet.

Innlån utpekt til virkelig verdi

Innlån utpekt til virkelig verdi er vurdert til priser innhentet fra "Nordic Bond Pricing". Prisene utarbeides med grunnlag av observasjoner fra markedet, som for eksempel omsetninger og kjøps/salgs interesser. Innhentede data bearbeides i anerkjente modeller for å beregne daglige priser.

Sikret innlån

Innlån som inngår i verdisikring er vurdert ved bruk av en modell som innebærer neddiskontering av forventede fremtidige kontantstrømmer. Diskonteringsrenten fastsettes ved bruk av NIBOR-/Swap-kurven med tillegg av opprinnelig kredittmargin.

Nivåinndeling

Finansielle instrumenter målt til virkelig verdi på balansedagen er inndelt i følgende nivåer:

- Nivå 1: Notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse
- Nivå 2: Verdssettelse er foretatt ved bruk av verdssettelsesteknikker som anvender direkte eller indirekte observerbare markedsdata.
- Nivå 3: Verdssettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder og heller ikke har observerbare forutsetninger som input til

Selskapets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 31. desember 2018

Millioner kroner	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Utlån	0	0	5 001	5 001
Rentederivater eiendeler ¹	0	7	0	7
Sum eiendeler	0	7	5 001	5 008
Rentederivater forpliktelser ¹	0	-7	0	-7
Sum forpliktelser	0	-7	0	-7

¹ Verdien av sikringsinstrumentene øremerket til virkelig verdisikring er per 31. desember 2018 0 millioner kroner.

Selskapets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 31. desember 2017

Millioner kroner	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Utlån	0	0	59	59
Rentederivater eiendeler ¹	0	15	0	15
Kortsiktige plasseringer i verdipapirer	0	93	0	93
Sum eiendeler	0	108	59	167
Rentederivater forpliktelser ¹	0	-15	0	-15
Sum forpliktelser	0	-15	0	-15

¹ Verdien av sikringsinstrumentene øremerket til virkelig verdisikring er per 31. desember 2017 0 millioner kroner.

Finansielle instrumenter til virkelig verdi, nivå 3, per 31. desember 2018

Millioner kroner	Utlån VVOCI*)	Utlån VV	Totalt
Inngående balanse	5 377	59	5 436
Investeringer i perioden/nye avtaler	1 653	0	1 653
Salg i perioden (til bokført verdi)	-2 082	0	-2 082
Forfalt	0	-1	-1
Verdiendringer finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi, gevinster og tap	8	-1	7
Utgående balanse	4956	57	5 013
Herav periodens resultat vedrørende finansielle instrumenter som fremdeles er på balansen	8	-1	7

*) Utlån VVOCI tilsvarer alle utlån som kvalifiserer for overføring til SpareBank 1 Næringskreditt AS.

Finansielle instrumenter til virkelig verdi, nivå 3, per 31. desember 2017

Millioner kroner	Utlån VV	Totalt
Inngående balanse	110	110
Forfalt	-48	-48
Verdiendringer finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi, gevinster og tap	-3	-3
Utgående balanse	59	59
Herav periodens resultat vedrørende finansielle instrumenter som fremdeles er på balansen	-3	-3

Konsernets verdsettelsesteknikk

Konsernet har i økonomi- og finansavdelingen et team som har ansvar for verdsettelse av ulike eiendeler og forpliktelser for regnskapsformål. Dette teamet rapporterer til økonomidirektøren. I tillegg rapporteres de faktiske resultater fra periodens verdsettelse til revisjonsutvalget i forbindelse med regnskapsavleggelsen. Det rapporteres i tillegg jevnlig til revisjonsutvalget prinsippene for verdsettingen. Forutsetninger som benyttes for verdsettelse innenfor nivå 3 er knyttet til marginendringer på utlån.

Virkelig verdi sammenlignet med innregnet verdi

Millioner kroner	2018		2017	
	Virkelig verdi	Innregnet verdi	Virkelig verdi	Innregnet verdi
Utlån	6 315	6 315	6 588	6 588
Finansielle derivater eiendeler	7	7	15	15
Kortsiktige plasseringer i verdipapirer	93	93	93	93
Kontanter og fordringer på kredittinstitusjoner	2	2	3	3
Ansvarlig lånekapital	-452	-452	-451	-451
Gjeld til kredittinstitusjoner	-4 127	-4 127	-4 518	-4 518
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-17	-17	-18	-18
Finansielle derivater forpliktelser	-7	-7	-15	-15
Sum	1 814	1 814	1 697	1 697

Virkelig verdi på sertifikater og obligasjoner til amortisert kost er basert på priser innhentet fra "Nordic Bond Pricing". Prisene utarbeides med grunnlag av observasjoner fra markedet, som for eksempel omsetninger og kjøps/salgs interesser. Innhentede data bearbeides i anerkjente modeller for å beregne daglige priser. Finansielle derivater er i sin helhet vurdert til virkelig verdi og det vil følgelig ikke presenteres noe avvik mellom virkelig verdi og innregnet verdi i balansen.

Nivåinndeling ved virkelig verdi beregninger på finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost

Virkelig verdi beregninger på finansielle instrumenter til amortisert kost på balansedagen er inndelt i følgende nivåer:

- Nivå 1: Notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse
- Nivå 2: Verdssettelse er foretatt ved bruk av verdssettelsesteknikker som anvender direkte eller indirekte observerbare markedsdata.
- Nivå 3: Verdssettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder og heller ikke har observerbare forutsetninger som input til verdssettelsen.

Selskapets eiendeler og gjeld målt til amortisert kost per 31. desember 2018

Millioner kroner	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Utlån	0	0	1 314	1 314
Kortsiktige plasseringer i verdipapirer	0	93	0	93
Sum eiendeler	0	93	0	93
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	-17	0	-17
Ansvarlig lånekapital	0	-452	0	-452
Sum forpliktelser	0	-469	0	-469

Selskapets eiendeler og gjeld målt til amortisert kost per 31. desember 2017

Millioner kroner	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Utlån	0	0	6 529	6 529
Sum eiendeler	0	0	0	0
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	-18	0	-18
Ansvarlig lånekapital	0	-450	0	-450
Sum forpliktelser	0	-468	0	-468

Lån og fordringer utpekt til virkelig verdi over resultat - kredittrisiko**Utlån**

Millioner kroner	2018	2017
Endring i virkelig verdi i perioden som følge av endret kredittrisiko	1	1
Endring i virkelig verdi akkumulert som følge av endret kredittrisiko	-2	-3

Akkumulert endring i virkelig verdi av lån og fordringer som følge av endring i kredittrisiko er pr balansedato beregnet for de papirer som da fortsatt er i beholdning. Beregning av akkumulert endring er beregnet ved å sammenligne virkelig verdi av papirene på balansedato med den verdi papirene hadde hatt om man hadde gjort en alternativ verdssettelse med bruk av den kredittrisiko som var gjeldende første gang papiret ble innregnet til virkelig verdi. Endring i virkelig verdi i perioden som følge av endret kredittrisiko er beregnet som differanse mellom akkumulert endring i virkelig verdi som følge av endret kredittrisiko henholdsvis ved årets begynnelse og ved årets slutt.

Finansielle forpliktelser utpekt til virkelig verdi over resultat - kredittrisiko**Innlån**

Millioner kroner	2018	2017
Endring i virkelig verdi i perioden som følge av endret kredittrisiko	0	0
Endring i virkelig verdi akkumulert som følge av endret kredittrisiko	0	0

Akkumulert endring i virkelig verdi av forpliktelser som følge av endring i kredittrisiko er pr balansedato beregnet for de papirer som da fortsatt er i beholdning. Beregning av akkumulert endring er beregnet ved å sammenligne virkelig verdi av papirene på balansedato med den verdi papirene hadde hatt om man hadde gjort en alternativ verdsettelse med bruk av den kredittrisiko som var gjeldende første gang papiret ble innregnet til virkelig verdi. Endring i virkelig verdi i perioden som følge av endret kredittrisiko er beregnet som differanse mellom akkumulert endring i virkelig verdi som følge av endret kredittrisiko henholdsvis ved årets begynnelse og ved årets slutt.

Virkelig verdi og kontraktsfestede betalingsforpliktelser ved forfall ¹

Millioner kroner	2018		2017	
	Virkelig verdi	Betalingsforpliktelse ²	Virkelig verdi	Betalingsforpliktelse ²
Ansvarlig lånekapital	452	452	450	451
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	17	17	18	18
Sum	469	469	468	469

¹ Forskjellen mellom virkelig verdi og betalingsforpliktelse er differansen mellom clean value og pålydende på kontraktene.

² Kolonnen betalingsforpliktelse i denne oppstillingen består av nominell betalingsforpliktelse med tillegg av påløpte renter på måletidspunktet. Betalingsforpliktelse i henhold til denne noten samsvarer dermed ikke med pålydende verdier på henholdsvis ansvarlig lånekapital i note 26 og gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer i note 23.

NOTE 19 FINANSIELLE DERIVATER

Finansielle derivater (eiendeler)

Millioner kroner	2018	2017
Rentederivater	7	15
Sum finansielle derivater, eiendeler	7	15

Finansielle derivater (forpliktelser)

Millioner kroner	2018	2017
Rentederivater	7	15
Sum finansielle derivater, forpliktelser	7	15

Alle finansielle derivater er pliktig vurdert til virkelig verdi over resultat.

NOTE 20 MOTREGNINGSRETT FINANSIELLE DERIVATER

Fra og med 2013 skal BNkreditt opplyse om hvilke finansielle instrumenter man har inngått motregningsavtaler på, ihht. IFRS 7.13 A-F. Selskapet har ingen poster som er nettoført i balansen, ihht. IFRS 7.13.C a-c.

Mot finansielle institusjoner inngår konsernet standardiserte og hovedsakelig bilaterale ISDA-avtaler som gir partene motregningsrett ved eventuelt mislighold. I tillegg har konsernet inngått tilleggsavtaler om sikkerhetsstillelse (CSA) mot noen av motpartene.

Finansielle eiendeler:			31.12.2018
	Beløp i balansen	Beløpet som er gjenstand for nettooppgjør ¹	Beløp etter mulige nettooppgjør
Motpart			
Motpart 1	0	0	0
Motpart 2	0	0	0
Motpart 3	7	0	7
Motpart 4	0	0	0
Sum	7	0	7

Finansielle forpliktelser			31.12.2018
	Beløp i balansen	Beløpet som er gjenstand for nettooppgjør ¹	Beløp etter mulige nettooppgjør
Motpart			
Motpart 1	5	0	5
Motpart 2	2	0	2
Motpart 3	0	0	0
Motpart 4	0	0	0
Sum	7	0	7

Finansielle eiendeler:			31.12.2017
	Beløp i balansen	Beløpet som er gjenstand for nettooppgjør ¹	Beløp etter mulige nettooppgjør
Motpart			
Motpart 1	0	0	0
Motpart 2	0	0	0
Motpart 3	12	0	12
Motpart 4	0	0	0
Sum	12	0	12

Finansielle forpliktelser			31.12.2017
	Beløp i balansen	Beløpet som er gjenstand for nettooppgjør ¹	Beløp etter mulige nettooppgjør
Motpart			
Motpart 1	9	0	9
Motpart 2	3	0	3
Motpart 3	0	0	0
Motpart 4	0	0	0
Sum	12	0	12

¹Beløpet som er gjenstand for nettooppgjør som ikke er presentert netto i balansen

NOTE 21 RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER

Millioner kroner	2018	2017
<i>Rentebærende verdipapirer vurdert til amortisert kost:</i>		
Sertifikater og obligasjoner utstedt av andre	93	0
Sum rentebærende verdipapirer vurdert til amortisert kost	93	0
<i>Rentebærende verdipapirer utpekt til virkelig verdi over resultat:</i>		
Sertifikater og obligasjoner utstedt av andre	0	93
Sum rentebærende verdipapirer utpekt til virkelig verdi over resultat	0	93
Rentebærende verdipapirer	93	93

NOTE 22 OVERTATTE EIENDOMMER

Selskapet har pr. 31.12.18 ingen overtatte eiendommer.

NOTE 23 GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER

Pålydende verdier

Millioner kroner	2018	2017
Pålydende verdi obligasjoner	17	17
Netto pålydende verdi obligasjoner	17	17
Netto pålydende verdi gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	17	17

Innregnede verdier

Millioner kroner	2018	2017
Obligasjoner vurdert til amortisert kost (sikret gjeld)	17	18
Sum innregnet verdi av obligasjoner	17	18
Sum innregnet verdi av gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	17	18

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

Selskapet har ikke emittert obligasjoner eller sertifikater i 2018 verken som nyemisjoner eller utvidelse av eksisterende åpne lån.

Millioner kroner	Obligasjoner
Netto gjeld (pålydende) 01.01.2018	17
Netto gjeld (pålydende) 31.12.2018	17

NOTE 24 INNLÅN FRA KREDITTINSTITUSJONER

Millioner kroner	2018	2017
<i>Gjeld til kredittinstitusjoner vurdert til amortisert kost:</i>		
Gjeld til morbank	4 108	4 495
<i>Gjeld til kredittinstitusjoner utpekt til virkelig verdi over resultat:</i>		
Gjeld til morbank	19	23
Gjeld til kredittinstitusjoner	4 127	4 518

NOTE 25 AVSETNINGER

Millioner kroner	2018	2017
Netto pensjonsforpliktelse (se note 15)	7	7
Påløpte kostnader og forskuddsbetalte inntekter	7	7

NOTE 26 ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

Ansvarlig lån vurdert til amortisert kost:		2018		2017		Valuta	Forfall
ISIN-nummer	Lånebenevnelse	Innregnet verdi 31.12.18 ¹	Pålydende (mill. kr)	Innregnet verdi 31.12.17 ¹	Pålydende (mill. kr)		
	2014/2024	450	450	450	450	NOK	03.11.2024
Ansvarlig lån vurdert til amortisert kost		450	450	450	450		

¹ Tall er uten påløpte renter.

Lånet er i sin helhet ytet av morbanken. Renten reguleres hver tredje måned. Renten fastsettes til 3-måneders NIBOR med tillegg av 1,85 prosentpoeng. Lånet kan innfris helt eller delvis etter 5 år. Eventuell innfrielse krever samtykke fra Finanstilsynet. Rente på lånet pr. 31. desember 2018 er 3,07 prosent. Lånet inngår i BNKredits ansvarlige kapital som tilleggskapital, se note 2.

NOTE 27 ANSATTE OG TILLITSVALGTES LÅNEFORHOLD

Tusen kroner	2018	2017
Lån til ansatte pr. 31.12.	2 820	3 011
Lån til tillitsvalgte pr. 31.12.	0	0

Kriteriene for lån til ansatte inkludert ledende ansatte er de samme som for ordinære personkunder. Det vil si at alle ansatte er underlagt den samme kredittvurdering og de samme låneutmålingskriterier som øvrige kunder. Den eneste forskjellen er at de ansatte har fått en subsidiert rente for lån inntil 4 millioner kroner. Renten på disse lånene er beste kunderente minus 0,85 prosentpoeng. Lån til selskaper der tillitsvalgte er styremedlem og/eller har bestemmende innflytelse, ytes på ordinære kundevilkår.

NOTE 28 OPPLYSNINGER OM NÆRSTÅENDE PARTER

BNkreditt har inngått i transaksjoner med nærstående parter som beskrevet i herværende note. I tillegg foreligger det transaksjoner med nærstående selskaper som morselskapet, jmfør note 24 og 27. Alle transaksjoner med nærstående er inngått på markedsmessige vilkår. Utover de transaksjoner som identifiseres i denne note, note 24 og note 27, er det ikke transaksjoner eller utestående av betydning med nærstående parter.

Godtgjørelse, lån og sikkerhetsstillelser til administrerende direktør, ledende ansatte, tillitsvalgte og valgt revisor

Ytelser til ledende ansatte 2018

Lønn og annen godtgjørelse utbetales i morbanken. BNkreditt belastes med en relativ andel av lønnskostnader. Samlet godtgjørelse er opplyst nedenfor.

2018	Honorar	Lønn	Prestasjons- lønn ^{1,2}	Natura- lytelser og andre sk.pl. godtgjørelser	Innbetalt pensjons- premie	Samlet godt- gjørelse	Lån og sikkerhets- stillelser
Ledende ansatte							
Trond Søråas, Administrerende direktør ^{3,4}	0	1 570 589	0	220 786	188 904	1 980 279	2 820 138
Styret							
Svend Lund, styrets leder ^{3,4}	0	2 459 656	0	379 700	316 701	3 156 057	4 699 399
Øvrige styremedlemmer	160 000	0	0	0	0	160 000	0
Sum	160 000	4 030 245	0	600 486	505 605	5 296 336	7 519 537

¹ Se note 13 for nærmere detaljer.

² Notene angir utbetalt prestasjonslønn og overskuddsdeling i regnskapsåret, opptjent tidligere år.

³ Dersom banken avslutter arbeidsforholdet, opprettholdes lønnsbetingelsene i inntil 12 måneder (etterlønn) utover avtalt oppsigelsestid. Inntekter fra andre kilder i perioden går i sin helhet til fradrag i etterlønnen. Eventuelle kostnader til etterlønn vil kostnadsføres i sin helhet på tidspunkt for avtale om fratreden.

⁴ Kostnader til pensjon inngår i pensjonskostnaden, se note 15 for ytterligere informasjon. Alle ledende ansatte har standard pensjonsavtaler og inngår i bankens innskuddsordning. Lån til ledende ansatte er gitt på ordinære ansattevilkår (se note 27).

Ytelser til ledende ansatte 2017

Lønn og annen godtgjørelse utbetales i morbanken. BNkreditt belastes med en relativ andel av lønnskostnader. Samlet godtgjørelse er opplyst nedenfor.

2017	Honorar	Lønn	Prestasjons- lønn ^{1,2}	Natura- lytelser og andre sk.pl. godtgjørelser	Innbetalt pensjons- premie	Samlet godt- gjørelse	Lån og sikkerhets- stillelser
Ledende ansatte							
Trond Søråas, Administrerende direktør ^{3,4}	0	1 715 625	0	205 598	187 687	2 108 910	3 010 949
Styret							
Svend Lund, styrets leder ^{3,4}	0	2 719 943	0	364 783	302 603	3 387 329	4 370 709
Øvrige styremedlemmer	162 000	0	0	0	0	162 000	0
Sum	162 000	4 435 568	0	570 381	490 290	5 658 239	7 381 658

¹ Se note 13 for nærmere detaljer.

² Notene angir utbetalt prestasjonslønn og overskuddsdeling i regnskapsåret, opptjent tidligere år.

³ Dersom banken avslutter arbeidsforholdet, opprettholdes lønnsbetingelsene i inntil 12 måneder (etterlønn) utover avtalt oppsigelsestid. Inntekter fra andre kilder i perioden går i sin helhet til fradrag i etterlønnen. Eventuelle kostnader til etterlønn vil kostnadsføres i sin helhet på tidspunkt for avtale om fratreden.

⁴ Kostnader til pensjon inngår i pensjonskostnaden, se note 15 for ytterligere informasjon. Alle ledende ansatte har standard pensjonsavtaler. Ledende ansatte som er ansatt etter 1.1.2011 inngår i bankens innskuddsordning. Fra og med 1.1.2017 avvikles ytelsespensjon, og alle ansatte inngår i innskuddsordning. Lån til ledende ansatte er gitt på ordinære ansattevilkår (se note 28).

Godtgjørelse til valgt revisor (tall i tusen)	2018	2017
Ordinært revisjonshonorar lovpålagt revisjon	35	35
Sum godtgjørelse til valgt revisor (inkl mva)	35	35

Inntekter, kostnader, fordringer og forpliktelser med nærstående selskaper

Millioner kroner		2018	2017
Andre inntekter			
BN Bank	Morselskap	4	-18
Rentekostnader			
BN Bank	Morselskap	110	83
SpareBank 1 SMN	SpareBank 1-Alliansen	3	5
Gjeld pr 31.12.			
BN Bank	Morselskap	4 577	4 968
SpareBank 1 SMN	SpareBank 1-Alliansen	5	9

BNkreditt har syndikert utlån til andre parter både gjennom etablering av ordinære syndikatlån og gjennom bilaterale risikoavlastningsavtaler. Avtalene er utformet slik at utlånene kvalifiserer for å fraregnes balanse og resultat hva gjelder den risikoavlastede/syndikerte delen av utlånene. Omfang av slike fraregnede utlån risikoavlastet fra/syndikert til nærstående parter er gjengitt nedenfor.

Risikoavlastning fra nærestående parter

	2018	2017
Pålydende verdi av fraregnede utlån risikoavlastet av SpareBank 1 Samspare	0	0
Pålydende verdi av fraregnede utlån risikoavlastet av SpareBank 1 SR-bank	0	0
Pålydende verdi av fraregnede utlån risikoavlastet av SpareBank 1 SMN	0	0
Pålydende verdi av fraregnede utlån risikoavlastet fra nærstående parter	0	0

NOTE 29 AKSJONÆRSTRUKTUR OG AKSJEKAPITAL

Aksjonærer pr. 31. desember 2018

BN Bank eier 100% av aksjene i BNkreditt. BNkreditt inngår i konsernregnskapet til BN Bank som er tilgjengelig på www.bnbank.no.

Aksjekapital pr. 31. desember 2018

Det er utstedt 6.000.000 aksjer à kroner 100. Det foreligger ingen fullmakt fra generalforsamlingen til å utvide aksjekapitalen eller kjøpe egne aksjer. Det er ikke utestående noen form for gjeldsinstrumenter med konverteringsrett til aksjer og det er heller ikke utstedt noen form for opsjoner som kan føre til en økning i antall aksjer.

NOTE 30 FORESLÅTT, IKKE VEDTATT UTBYTTE

Millioner kroner	2018	2017
Totalt foreslått utbytte	115	117
Foreslått utbytte pr aksje (hele kroner)	19	20
Antall aksjer	6 000 000	6 000 000

Selskapet mottok i tillegg et konsernbidrag på 298 millioner kroner fra morselskapet BN Bank ASA med skattemessig effekt. Tilsvarende ble det gitt konsernbidrag tilbake til BN Bank ASA uten skattemessig effekt. Konsernbidraget ble bokført i 2018, men skattemessig effekt ble tatt i 2017.

NOTE 31 HENDELSER ETTER BALANSEDAG

Det foreligger ingen spesielle hendelser etter balansedagen.

NOTE 32 RESULTAT 4 SISTE KVARTAL**Spesifikasjon av resultatet 2018**

	1.kv 2018	2. kv 2018	3. kv 2018	4. kv. 2018	Året 2018
Millioner kroner					
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	44	41	45	42	172
Sum andre driftsinntekter	7	7	10	7	31
Sum andre driftskostnader	13	12	13	13	51
Driftsresultat før tap på utlån	38	36	42	36	152
Tap på utlån	-9	-2	3	7	-1
Resultat før skatt	47	38	39	29	153
Beregnet skattekostnad	12	9	10	7	38
Resultat etter skatt	35	29	29	22	115

Spesifikasjon av resultatet 2017

	1.kv 2017	2. kv 2017	3. kv 2017	4. kv. 2017	Året 2017
Millioner kroner					
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	42	36	37	39	154
Sum andre driftsinntekter	11	17	15	15	58
Sum andre driftskostnader	16	15	14	16	61
Driftsresultat før tap på utlån	37	38	38	38	151
Tap på utlån	-10	5	2	-2	-5
Resultat før skatt	47	33	36	40	156
Beregnet skattekostnad	12	8	9	10	39
Resultat etter skatt	35	25	27	30	117

Note 33 Tillitsvalgte og ledelse

Gjennom generalforsamlingen utøver aksjonærene den øverste myndighet i konsernet. Kontrollkomitèen og representantskapet ble avviklet som følge av vedtektsendringer den 29. mars 2016.

Alle selskapene har samme revisor.

Valgkomité

Knut Solberg, leder	Adm.direktør SIT
Gro Tveit, nestleder	Konserndirektør HR i SpareBank 1 SR-Bank ASA
Jan-Frode Janson	Konsernsjef SpareBank 1 Nord-Norge

Ekstern revisor

KPMG AS, ved statsautorisert revisor Sverre Einersen

Styre

<i>Medlemmer Stilling</i>	<i>Årstall første gang valgt</i>	<i>Årstall evt. sist gjenvalgt</i>	<i>Utløp av valgperiode</i>
Medlemmer pr. 31.12.2018			
Svend Lund, leder Viseadm.direktør i BN Bank.	2011	2018	2020
Kjell Fordal Konserndirektør finans SpareBank 1 SMN og nestleder i styret i BNkreditt AS.	2009	2018	2020
Arve Austestad Adm.direktør i SpareBank 1 Boligkreditt AS.	2009	2017	2019
Kjersti Hovdal SVP Controlling & Accounting, OKEA AS	2012	2017	2019
Hege Kristine Kvitsand CFO i Viking Venture	2012	2017	2019

Kredittforetakets ledelse

<i>Navn (alder pr 31. desember 2018)</i>	<i>Antall år i kredittforetaket</i>	<i>Stilling</i>
Trond Søråas (50 år)	9	Adm.direktør

Ingen i kredittforetakets ledelse eier aksjer i BNkreditt.

Godtgjørelse til leder og styre fremgår av note 28, lån til leder, tillitsvalgte og styremedlemmer fremgår av note 27.

NOTE 34 IFRS 9 - FINANSIELLE INSTRUMENTER**Regnskapsprinsipper****IFRS 9**

IFRS 9 *Finansielle instrumenter* erstattet IAS 39 *Finansielle instrumenter – innregning og måling* med virkning fra 1. januar 2018. IFRS 9 omhandler innregning, klassifisering og måling, nedskrivning, fraregning og sikringsbokføring. I 2015 satt SpareBank1 Gruppen sammen et tverrfaglig implementeringsteam med deltakere fra alle bankene som anvender IFRS, som har jobbet med forberedelser til gjennomføring og implementering av IFRS 9. Prosjektet har hatt en styringsgruppe, og følgende undergrupper.

1. Modeller og metodikk

Utvikling av beregningsløsning og modeller for å etablere forventningsrette fremadskuende estimater for forventet tap.

2. Strategi, organisering og prosesser

Definere opp hvordan organiseringen av det løpende arbeidet med regnskapsføring etter IFRS 9 skal organiseres mellom de samarbeidende bankene.

3. Regnskap og rapportering

Konkretisere selve regnskapsføringen og noter inkl. prinsippnote og notemaler.

4. Klassifisering og måling

Kartlegge gruppens finansielle instrumenter og klassifisere instrumenter i ulike kategorier.

BN Bank har deltatt i alle prosjektgruppene og har fortløpende vurdert behovet for interne tilpasninger og effekter av nytt regelverk.

Overgangsregler

IFRS 9 skal anvendes retrospektivt, med unntak for sikringsbokføring. Retrospektiv anvendelse innebærer at BN Banks åpningsbalansen pr. 1.1.18 ble utarbeidet som om vi alltid har anvendt de nye prinsippene. Det betyr ikke at sammenligningstallene for 2017 må omarbeides etter de nye prinsippene, og standarden sier at vi heller ikke har lov til å omarbeide sammenligningstallene med mindre dette kan gjøres uten bruk av etterpåklokskap. Effektene av nye prinsipper i åpningsbalansen for 2018 ble ført mot egenkapitalen.

BN Bank har valgt å innføre sikringsbokføring etter IFRS 9. Dette innebærer at sikringsbokføring skal gjennomføres etter prinsippene i IFRS 9 prospektivt fra dato for overgang til IFRS 9.

Klassifisering og måling**Finansielle eiendeler**

Etter IFRS 9 skal finansielle eiendeler klassifiseres i tre målekategorier: virkelig verdi med verdiendring over resultatet, virkelig verdi med verdiendringer over andre inntekter og kostnader (OCI) og amortisert kost. For finansielle eiendeler skilles det mellom gjeldsinstrumenter, derivater og egenkapitalinstrumenter, hvor gjeldsinstrumenter er alle finansielle eiendeler som ikke er derivater eller egenkapitalinstrumenter.

Finansielle eiendeler som er gjeldsinstrumenter

Gjeldsinstrumenter med kontraktsfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell med formål å motta kontraktsmessige kontantstrømmer skal måles til amortisert kost. Instrumenter med kontraktsfestede kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol på gitte datoer og som holdes i en forretningsmodell både for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og for salg, skal måles til virkelig verdi med verdiendringer over OCI, med renteinntekt, valutaomregningseffekter og eventuelle nedskrivninger presentert i det ordinære resultatet. Verdiendringer ført over OCI skal reklassifiseres til resultatet ved salg eller annen avhendelse av eiendelene. Øvrige gjeldsinstrumenter skal måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Dette gjelder instrumenter med kontantstrømmer som ikke bare er betaling av normal rente og hovedstol, og instrumenter som holdes i en forretningsmodell hvor formålet i hovedsak ikke er mottak av kontraktsfestede kontantstrømmer.

Instrumenter som i utgangspunktet skal måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over OCI kan utpekes til måling til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet dersom dette eliminerer eller vesentlig reduserer et regnskapsmessig misforhold.

Viser til tabellen under avsnitt "Klassifisering" for en nærmere beskrivelse av vår klassifisering etter IFRS 9.

Derivater og investeringer i egenkapitalinstrumenter

Alle derivater skal i utgangspunktet måles til virkelig verdi med verdiendring i resultatet, men derivater som er utpekt som sikringsinstrumenter skal regnskapsføres i tråd med prinsippene for sikringsbokføring. Investeringer i egenkapitalinstrumenter skal måles i balansen til virkelig verdi. Verdiendringer skal som hovedregel føres i det ordinære resultatet, men et egenkapitalinstrument, som ikke er holdt for handelsformål og som ikke er et betinget vederlag etter en virksomhetsoverdragelse, kan utpekes som målt til virkelig verdi med verdiendringer over OCI.

Finansielle forpliktelser

For finansielle forpliktelser er reglene i hovedsak de samme som i dagens IAS 39. En endring fra IAS 39 er at for finansielle forpliktelser som er bestemt regnskapsført til virkelig verdi over resultatet skal endringer i verdien som skyldes selskapets egen kredittrisiko innregnes i OCI, og ikke i det ordinære resultatet som i dag, med mindre innregningen i OCI skaper eller forsterker et regnskapsmessig misforhold.

Sikringsbokføring

IFRS 9 forenkler kravene til sikringsbokføring ved at sikringseffektiviteten knyttes nærmere ledelsens risikostyring. Kravet om en sikringseffektivitet på 80–125 prosent er fjernet og erstattet med mer kvalitative krav, herunder at det skal være en økonomisk sammenheng mellom sikringsinstrument og sikringsobjekt, og at kredittrisiko ikke skal dominere verdiendringene til sikringsinstrumentet. Etter IFRS 9 er det tilstrekkelig med en prospektiv (fremadskuende) effektivitetstest, mens sikringseffektiviteten etter IAS 39 må vurderes både prospektivt og retrospektivt (tilbakeskuende). Sikringsdokumentasjon kreves fortsatt.

Tapsnedskrivning utlån

Etter iIAS 39 skal nedskrivninger for tap bare finne sted når det er objektive bevis for at en tapshendelse har inntruffet etter første gangs balanseføring. Etter IFRS 9 skal tapsavsetningene innregnes basert på forventet kredittap (ECL). Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler i IFRS 9 vil gjelde for finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over OCI, og som ikke hadde inntrufne tap ved første gangs balanseføring. I tillegg er også lånetilsagn, finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet og leieavtalefordringer omfattet.

Målingen av avsetningen for forventet tap i den generelle modellen avhenger av om kredittisikoen har økt vesentlig siden første gangs balanseføring. Ved førstegangs balanseføring og når kredittisikoen ikke har økt vesentlig etter førstegangs balanseføring skal det avsettes for 12-måneders forventet tap. 12-måneders forventet tap er det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til begivenheter som inntreffer de første 12 månedene. Hvis kredittisikoen har økt vesentlig etter førstegangsinnregning skal det avsettes for forventet tap over hele levetiden. Forventet kredittap er beregnet basert på nåverdien av alle kontantstrømmer over gjenværende forventet levetid, dvs. forskjellen mellom de kontraktsmessige kontantstrømmer i henhold til kontrakten og den kontantstrømmen som banken forventer å motta, diskontert med effektiv rente på instrumentet.

I tillegg til den generelle modellen er det egne prinsipper for utstedte, herunder reforhandlede lån som behandles som nye, og kjøpte lån hvor det er påløpt kredittap ved førstegangs balanseføring. For disse skal det beregnes en effektiv rente som hensyntar forventet kredittap, og ved endringer i forventede kontantstrømmer skal endringen diskonteres med den opprinnelig fastsatte effektive renten og resultatføres. For disse eiendelene er det derved ikke behov for å overvåke hvorvidt det har vært en vesentlig økning i kredittisiko etter førstegangs balanseføring da forventet tap over hele levetiden uansett skal hensyntas.

For kundefordringer uten vesentlige finansieringskomponenter skal en forenklet modell benyttes, der det avsettes for forventet tap over hele levetiden fra førstegangs balanseføring.

Nærmere beskrivelse av bankens fremtidige nedskrivningsmodell

Tapsanslaget skal lages kvartalsvis, og vil bygge på data i datavarehuset som har historikk over konto- og kundedata for hele kredittporteføljen. Tapsestimaterne vil bli beregnet basert på 12 måneders og livslang sannsynlighet for mislighold (probability of default – PD), tap ved mislighold (loss given default – LGD) og eksponering ved mislighold (exposure at default – EAD). Datavarehuset inneholder historikk for observert PD og observert LGD. Dette vil danne grunnlag for å lage gode estimater på fremtidige verdier for PD og LGD. I tråd med IFRS 9 grupperer banken sine utlån i tre trinn.

Trinn 1:

Dette er startpunkt for alle finansielle eiendeler omfattet av den generelle tapsmodellen. Alle eiendeler som ikke har vesentlig høyere kredittisiko enn ved førstegangsinnregning får en avsetning for tap som tilsvarer 12 måneders forventet tap. I denne kategorien ligger alle eiendeler som ikke er overført til trinn 2 eller 3.

Trinn 2:

I trinn 2 i tapsmodellen er eiendeler som har hatt en vesentlig økning i kredittisiko siden førstegangsinnregning, men hvor det ikke er objektive bevis på tap. For disse eiendelene skal det avsettes for forventet tap over levetiden. I denne gruppen finner vi kontoer med vesentlig grad av kredittforverring, men som på balansedato tilhører kunder som er klassifisert som friske. Når det gjelder avgrensning mot trinn 1, definerer banken vesentlig grad av kredittforverring ved å ta utgangspunkt i hvorvidt et engasjements beregnede misligholdssannsynlighet (PD) har økt vesentlig.

Trinn 3:

I trinn 3 i tapsmodellen er eiendeler, som har hatt en vesentlig økning i kredittisiko siden innvilgelse og hvor det er objektive bevis på tap på balansedato. For disse eiendelene skal det avsettes for forventet tap over levetiden. Dette er eiendeler som under gjeldende regelverk defineres som misligholdte og nedskrevne.

Innregning og fraregning av finansielle eiendeler og forpliktelser

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes på handledagen, det vil si tidspunktet banken blir part i instrumentenes kontraktsmessige betingelser.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettighetene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen er utløpt, eller når rettighetene til kontantstrømmene fra eiendelen er overført på en slik måte at risiko og avkastning knyttet til eierskapet i det alt vesentlige er overført.

Finansielle forpliktelser fraregnes når de kontraktsmessige betingelsene er innfridd, kansellert eller utløpt.

Modifiserte eiendeler og forpliktelser

Dersom det gjøres modifiseringer eller endringer i vilkårene til en eksisterende finansiell eiendel eller forpliktelse behandles instrumentet som en ny finansiell eiendel dersom de reforhandlede vilkårene er vesentlig forskjell fra de gamle vilkårene. Dersom vilkårene er vesentlig forskjellig fraregnes den gamle finansielle eiendelen eller forpliktelser, og en ny finansiell eiendel eller forpliktelse innregnes. Generelt vurderes et utlån til å være en ny finansiell eiendel dersom det utstedes ny lånedokumentasjon, samtidig som det foretas ny kredittprosess med fastsettelse av nye lånevilkår.

Dersom det modifiserte instrumentet ikke vurderes å være vesentlig forskjellig fra det eksisterende instrumentet, anses instrumentet regnskapsmessig å være en videreføring av det eksisterende instrumentet. Ved en modifisering som regnskapsføres som en videreføring av eksisterende instrument, diskonteres de nye kontantstrømmene med instrumentets opprinnelige effektive rente og eventuell forskjell mot eksisterende balanseført beløp resultatføres.

Innføringen av IFRS 9 har resultert i følgende prinsippendringer og effekter

Det følger i det videre en beskrivelse av de ulike finansielle instrumentene og hvordan de er klassifisert etter IAS 39 og IFRS 9 med tilhørende beskrivelse av hvilke vurderinger om er lagt til grunn i klassifiseringen.

Klassifisering

Instrument/post Eiendeler	Beskrivelse	IAS 39*	IFRS 9*
P.t lån som ikke kvalifiserer for overføring til Sparebank 1 Næringskreditt	P.t. vilkår er normale vilkår i Norge for utlån til bolig med flytende rente og til deler av bedriftsmarkedet, og vilkårene er normalt standardiserte og gjelder likt for alle utlån av denne typen. Låntagers rett til tidlig innløsning og konkurransen mellom banker gjør at lånenes kontantstrømmer i liten grad vil kunne avvike fra hva som er definert som betaling av renter og hovedstol på gitte datoer i IFRS 9. Bankens vurdering er derfor at disse utlånenes betingelser er konsistent med måling til amortisert kost.	AK	AK
Lån som kvalifiserer for salg til Sparebank 1 Næringskreditt	BN Bank benytter Sparebank 1 Boligkreditt og Sparebank 1 Næringskreditt som finansieringskilde, jfr. note 9. Alle utlån på både PM og BM som kvalifiserer for overføring anses å være i en porteføljen holdes både for å motta kontraktmessige kontantstrømmer og for salg. Disse lånene behandles dermed til virkelig verdi over OCI etter IFRS 9.	AK	VVOCI
Fastrenteutlån til kunder	I henhold til IFRS 9.B4.1.12(b) er betaling av en rimelig tilleggskompensasjon for tidlig innløsning av et finansielt instrument konsistent med at et instruments kontantstrømmer bare er betaling av rente og hovedstol. Underkurs er ikke en tilleggskompensasjon for tidlig innløsning, men et fradrag i kontantstrømmene som ellers skulle ha vært betalt. Som del av et instruments kontraktmessige vilkår vil derfor muligheten for betaling av underkurs medføre at instrumentet skal måles til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet.	VVP&L (FVO)	VVP&L
Likviditetsporteføljen	Likviditetsporteføljen er klassifisert til virkelig verdi (FVO) under IAS 39. Praksis i dag er at dette er en ren likviditetsportefølje som i all vesentlighet holdes til forfall. Vi endfrer derfor prisnipp slik at alle flytende verdipapirer måles til amortisert kost, mens vi bruker sikringsbokføring på fastrentepapirene.	VVP&L (FVO)	AK/Sikring
Derivater	Pliktig klassifisering til virkelig verdi over resultatet.	VVP&L	VVP&L
Forpliktelse			
Verdipapirgjeld, flytende rente	Prinsippene for klassifisering og måling av finansielle forpliktelser er i hovedsak som under IAS 39, men under visse forutsetninger skal verdiendringer som skyldes endringer i egen kredittrisiko føres over OCI når virkelig verdi opsjonen er benyttet.	AK	AK
Verdipapirgjeld, fast rente	BN Bank benytter sikringsbokføring under IAS 39 og viderefører dette under IFRS 9.	Sikring	Sikring

*Forklaring til tabell

AK	Amortisert kost
VVOCI	Virkelig verdi med verdiendring over OCI (med reklassifisering)
VVP&L	Virkelig verdi med verdiendring over resultatet (pliktig)
VVP&L (FVO)	Virkelig verdi med verdiendring over resultatet pga. fair value option
VVOCI (TFS)	Virkelig verdi med verdiendring over OCI - tilgjengelig for salg
VVOCIP&L	Virkelig verdi med endringer fra egen kredittrisiko over OCI og andre virkelig verdi-endringer over resultat
Sikring	Sikringsbokføring

Til generalforsamlingen i Bolig- og Næringskreditt AS

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Bolig- og Næringskreditt AS' årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2018, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noteopplysninger til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2018, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner

nødvendig for å kunne utarbeide et regnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle selskapet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsen om samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til resultatdisponering er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Trondheim, 6. mars 2019
KPMG AS

Sverre Einersen
Statsautorisert revisor

**VEDTEKTER
for BOLIG- OG NÆRINGSKREDITT AS**

Kap. 1. Firma.

Kontorkommune. Formål.

§ 1-1.

Bolig- og Næringskreditt AS er et aksjeselskap med forretningskontor i Trondheim. I Oslo har selskapet avdelingskontor.

Kredittforetaket er et selskap i Bolig- og Næringsbank konsernet.

Kredittforetaket kan innenfor rammen av disse vedtekter og den lovgivning som til enhver tid gjelder, utføre alle forretninger og tjenester som det er vanlig eller naturlig at kredittforetak utfører. Kredittforetaket vil i hovedsak finansiere utlånsvirksomheten ved utstedelse av obligasjoner.

Kap. 2. Aksjekapital.

Aksjer. Ansvarlig kapital.

§ 2-1.

Kredittforetakets aksjekapital er kr 600 000 000,- fordelt på 6 000 000 aksjer á kr 100,- fullt innbetalt.

§ 2-2.

Kredittforetakets aksjer skal være registrert i Verdipapirsentralen.

§ 2-3.

Med samtykke av Kongen kan styret vedta å oppta ansvarlig lånekapital, evigvarende eller tidsavgrenset, innenfor de lovbestemte begrensninger.

Egenkapitalen, evigvarende lånekapital og tidsavgrenset lånekapital skal tjene til å dekke kredittforetakets forpliktelser i nevnte prioritetsrekkefølge.

Kap. 3. Styret.

§ 3-1.

Styret består av 4-6 medlemmer som velges av generalforsamlingen.

Minst halvdelen av styrets medlemmer må være bosatt i riket og ha bodd her i de siste to år, eller være statsborger i stat som er part i EØS-avtalen og bosatt i en slik stat.

Ett av styrets valgte medlemmer skal være ansatt i BNbank konsernet.

Det kan velges inntil 3 varamedlemmer.

Styrets leder velges særskilt av generalforsamlingen.

De valgte styremedlemmer tjenestegjør i to år. Av de valgte medlemmer uttrer hvert år de som har gjort tjeneste lengst. Første gang uttrer tilnærmet halvdelen etter loddtrekning som foretas av valgkomitéen.

Varamedlemmene velges for to år.

I stedet for styremedlem som trer ut før valgperioden er ute, velges ved første anledning nytt medlem for resten av perioden.

§ 3-2.

Valget av styremedlemmer forberedes av en valgkomite som består av 3 medlemmer, valgt av generalforsamlingen. Valgkomiteens leder velges særskilt.

§ 3-3.

Styret sammenkalles av lederen og har møte minst en gang hvert kvartal og ellers så ofte kredittforetakets virksomhet tilsier det eller når et medlem krever det.

Styret er beslutningsdyktig når mer enn halvdelen av samtlige styremedlemmer er til stede. Styret kan dog ikke treffe beslutning med mindre alle medlemmer av styret såvidt mulig er gitt anledning til å delta i sakens behandling. Har et styremedlem forfall, skal varamedlemmet gis anledning til å møte.

Som styrets beslutning gjelder det som flertallet blant de møtende har stemt for, eller ved stemmelikhet det som møtelederen har stemt for. De som stemmer for en beslutning, må dog alltid utgjøre minst halvdelen av samtlige styremedlemmer. Fraværende styremedlemmer skal gjøre seg kjent med beslutninger som er truffet i deres fravær.

§ 3-4.

Styret forestår forvaltningen av kredittforetakets anliggender, og treffer herunder avgjørelse i de enkelte kredittsaker. Lån og garantier bevilges ut fra en samlet vurdering av sikkerhet, kredittsøkerens økonomiske stilling og inntjeningssevne. Styret kan delegere avgjørelsen i de enkelte kredittsaker innenfor beløpsmessige og saksrelaterte begrensninger fastsatt av styret.

Styret skal sørge for en tilfredsstillende organisasjon av kredittforetakets virksomhet, herunder påse at regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll.

Generalforsamlingen kan ikke ta avgjørelse i saker som etter denne paragraf hører under styret.

§ 3-5.

Styret ansetter og sier opp/avskjediger kredittforetakets medarbeidere og fastsetter deres betingelser. Styret kan delegere denne myndighet.

§ 3-6.

Kredittforetakets firma tegnes av styrets leder alene, eller av to styremedlemmer i fellesskap. Styret kan gi bestemt betegnede ansatte rett til å tegne kredittforetakets firma. Styret kan dessuten meddele prokura og spesialfullmakter.

§ 3-7.

Administrerende direktør har den daglige ledelse av kredittforetakets virksomhet i samsvar med de retningslinjer og pålegg styret har gitt.

Kap. 4. Generalforsamlingen.**§ 4-1.**

Gjennom generalforsamlingen utøver aksjeeierne den øverste myndighet i kredittforetaket, med mindre myndighet er lagt eksklusivt til et av kredittforetakets øvrige organer ved særskilt lovbestemmelse.

Ordinær generalforsamling skal holdes hvert år ved kredittforetakets hovedkontor innen utgangen av april måned.

§ 4-2.

På den ordinære generalforsamling skal årsregnskap, årsberetning og revisjonsberetning legges frem.

§ 4-3.

Den ordinære generalforsamling skal:

1. Velge møteleder.
2. Fastsette resultatregnskap og balanse, herunder anvendelse av årsoverskudd eller dekning av årsunderskudd.
3. Fastsette et eventuelt konsernregnskap og konsernbalanse.
4. Behandle andre saker som etter lov eller vedtekter hører inn under generalforsamlingen.

§ 4-4.

Avstemning skjer skriftlig dersom ikke samtlige møtende samtykker i avstemning på annen måte.

Møtelederen skal sørge for at det føres protokoll over generalforsamlingen. I protokollen skal generalforsamlingens beslutninger inntas med angivelse av utfallet av stemmegivningen. Fortegnelsen over møtende aksjeeiere og representanter skal inntas i eller vedlegges protokollen. Protokollen skal undertegnes av møtelederen og minst en annen person som utpekes av generalforsamlingen blant de tilstedeværende. Protokollen skal holdes tilgjengelig for aksjeeierne og oppbevares på betryggende måte.

Kap. 5. Revisor.**§ 5-1.**

Revisor skal være statsautorisert.

Revisor gir sine antegnelser og meldinger gjennom styret til generalforsamlingen. Revisjonsberetning skal være styret i hende senest to uker før den ordinære generalforsamling.

Kap. 6. Vilkår for utlån og garantier.**§ 6-1.**

Kredittforetakets lån og garantier skal være sikret ved pant i fast eiendom eller pant i rettigheter i fast eiendom, innenfor 80% av pantets eller rettighetens verdi, eventuelt med tillegg av pant i driftstilbehør innenfor 50% av pantets verdi. Lån og garantier kan også ytes/stilles mot annen form for sikkerhet når styret finner sikkerheten fullt betryggende.

Bevilgede lån kan ikke avregnes ved utlevering av obligasjoner eller sertifikater.

Kap. 7. Årsregnskap.**§ 7-1.**

Regnskapsåret følger kalenderåret.

For hvert regnskapsår avgir styret årsregnskap og årsberetning. Årsregnskapet skal inneholde resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling og noteopplysninger.

Minst en måned forut for den ordinære generalforsamling skal årsregnskap og årsberetning stilles til rådighet for revisor. Generalforsamlingen fastsetter årsregnskap og årsberetning senest innen utgangen av april måned.

Kap. 8. Aldersgrense. Tjenestetid.**§ 8-1.**

Høyeste aldersgrense for administrerende direktør er 65 år. Høyeste aldersgrense for selskapets øvrige ansatte er 67 år.

Kap. 9. Vedtektsendringer.**§ 9-1.**

Beslutning om å endre vedtektene fattes av generalforsamlingen. Beslutningen krever tilslutning fra minst to tredjedeler av så vel av de avgitte stemmer som av den aksjekapital som er representert på generalforsamlingen.

Kap. 10. Ikrafttredelse.**§ 10-1.**

Disse vedtekter trer i kraft når de er godkjent i samsvar med finansinstitusjonsloven § 3-3 fjerde ledd. Fra samme tid oppheves selskapets tidligere vedtekter.

Ovenstående vedtekter er vedtatt av generalforsamlingen i møte den 20. november 1998 og senest endret 29. mars 2016.

www.bnbank.no